

ΑΝΩΤΑΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΘΕΡΜΟΚΗΠΙΑΚΩΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ
ΚΑΙ ΑΝΘΟΚΟΜΙΑΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΕΛΕΓΧΟΣ & ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ
ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ ΦΥΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΖΩΙΚΗΣ
ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ**

Σπουδαστές: Καζάσης Ιωάννης

ΑΜ: 2004009

Μπουκοβάλας Βασίλειος

ΑΜ: 2004268

Επιβλέπων Καθηγητής: Βασίλειος Πανής

ΚΑΛΑΜΑΤΑ 2012

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε θερμά τον κ. Βασίλειο Πανή για την καθοδήγηση και την υποστήριξη καθ' όλη την διάρκεια διεκπεραίωσης της παρούσας μελέτης.

Επίσης οφείλουμε να ευχαριστήσουμε τους γονείς μας για την ηθική και οικονομική υποστήριξή τους σε όλα τα χρόνια των σπουδών μας.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η πιστοποίηση βιολογικών προϊόντων είναι απαραίτητη, μέσα από το νόμο, για τη χρήση του όρου «βιολογικό». Την πιστοποίηση την εφαρμόζουν νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου τα οποία ονομάζονται «Πιστοποιητικοί Οργανισμοί» και υπόκεινται στο Υπουργείο Αγροτικών Προϊόντων και Τροφίμων.

Προϊόντα βιολογικής γεωργίας είναι τα προϊόντα που για την παραγωγή τους έχουν εφαρμοστεί κανόνες που καθορίζονται από την κοινοτική και εθνική νομοθεσία. Οι κανόνες αυτοί έχουν σκοπό την προστασία του περιβάλλοντος, τη διατήρηση ή και την αύξηση της ευφορίας και της βιολογικής δραστηριότητας του εδάφους, καθώς και τη δημιουργία κατάλληλων συνθηκών για τη διατήρηση της αλληλεξάρτησης μεταξύ του εδάφους με τα φυτά, των φυτών με τα ζώα και των ζώων με το έδαφος χωρίς την προσφυγή σε παράγοντες παραγωγής εξωτερικής προέλευσης.

Το σύστημα του ελέγχου και της πιστοποίησης δημιουργήθηκε ώστε να προστατεύεται και ελέγχεται το τελικό προϊόν. Στην Ελλάδα έχει θεσπιστεί ένα Σύστημα ελέγχου και πιστοποίησης το οποίο εποπτεύεται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με την αρμόδια Διεύθυνση Βιολογικής Γεωργίας, ενώ επιβλητικός ρόλος έχει ανατεθεί στον Οργανισμό Πιστοποίησης και Επίβλεψης Γεωργικών Προϊόντων (Ο.Π.Ε.ΓΕ.Π.). Την πιστοποίηση την κάνουν κυρίως ιδιωτικοί οργανισμοί κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Για να αποφευχθούν φαινόμενα μη αξιοπιστίας των εταιριών αυτών οι οργανισμοί διαπιστεύονται μέσω προτύπων του καθορίζει το υπουργείο. Τέλος μέσα από το χρηματικό αντίτιμο, που απαιτείται για την απόκτηση της πιστοποίησης, από τον παραγωγό αυξάνεται η τιμή των βιολογικών προϊόντων.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ	2
ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	3
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	4
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	7
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ^ο Η ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ.....	9
1.1 Ιστορική Αναδρομή Βιολογικής Καλλιέργειας.....	9
1.2 Βασικές Αρχές Βιολογική Γεωργίας	10
1.3 Κανόνες Βιολογικής Παραγωγής Φυτικών & Ζωικών Προϊόντων	12
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ^ο ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΦΥΤΙΚΗΣ & ΖΩΙΚΗΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ.....	14
2.1 Ευρωπαϊκή Νομοθεσία για την Βιολογική Γεωργία.....	14
2.1.1 Κανονισμός 2092/1991	14
2.1.1 Κανονισμός 834/2007	16
2.2 Εθνική Νομοθεσία για την Βιολογική Γεωργία.....	18
2.3 Φορείς Ελέγχου & Πιστοποίησης Βιολογικών Προϊόντων	19
2.3.1 Οργανισμός Πιστοποίησης και Επίβλεψης Γεωργικών Προϊόντων (Ο.Π.Ε.Γ.Ε.Π.) – AGROCERT	19
2.3.2 ΔΗΩ	20
2.3.3 ΒΙΟΕΛΛΑΣ.....	21
2.3.4 Φυσιολογική ΕΠΕ	23

2.3.4 Έλεγχος - Πιστοποίηση Προϊόντων Βιολογικής Γεωργίας - Πράσιнос Έλεγχος - Θωμάς Μισαηλίδης Ο.Ε	24
2.3.5 Γεωτεχνικό Εργαστήριο Α.Ε.	24
2.3.6 Q WAYS Διαδρομές Ποιότητας Α.Ε.	25
2.3.7 GMCERT Παριανός Πολύδωρος - Σουγιουλτζής Χαρίλαος Ο.Ε ...	26
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^Ο ΚΑΝΟΝΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΦΥΤΙΚΗΣ & ΖΩΙΚΗΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ.....	28
3.1 Προϊόντα Φυτικής Προέλευσης.....	28
3.2 Προϊόντα Ζωικής Προέλευσης.....	30
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^Ο ΕΛΕΓΧΟΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	33
4.1 Έλεγχος στην Πρωτογενή Παραγωγή	34
4.2 Έλεγχος στην Μεταποίηση –Συσκευασία- Τυποποίηση.....	34
4.3 Έλεγχος στους Εισαγωγής Προϊόντων από Τρίτες Χώρες.....	34
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^Ο ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ.....	36
5.1 Διαδικασία Πιστοποίησης.....	36
5.1.1 Αίτηση Πιστοποίησης Για Ένταξη Στο Σύστημα Πιστοποίησης ..	37
5.1.2 Υπογραφή Ιδιωτικού Συμφωνητικού Συνεργασίας.....	37
5.1.3 Αρχικός Έλεγχος.....	38
5.1.4 Χορήγηση Αρχικής Πιστοποίησης.....	38
5.1.5 Επιτήρηση Πιστοποίησης.....	39
5.1.6 Έκδοση Και Χρήση Πιστοποιητικών	39
5.2 Ειδικός Κανονισμός Φυτικής & Ζωικής Παραγωγής.....	42
5.3 Αναγνώριση Βιολογικών Προϊόντων.....	43

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ ΤΗΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ	48
6.1 Ετήσιο Κόστος Πιστοποίησης για Φυτική Παραγωγή.....	53
6.2 Ετήσιο Κόστος Πιστοποίησης για Ζωική Παραγωγή.....	54
6.3 Τιμές Βιολογικών Προϊόντων.....	55
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	57
Βιβλιογραφία	60

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στο τέλος της δεκαετίας του '60 και κυρίως η δεκαετία του '70, υπήρξε έντονη ανάπτυξη βιολογικής παραγωγής προϊόντων τόσο φυτικής όσο και ζωικής προέλευσης. Αυτό συνέβη λόγω της συνειδητοποίησης των ανθρώπων ότι η βιολογική γεωργία θα μπορούσε να προστατεύσει το περιβάλλον και την υγεία μας. Λόγω των διαφορετικών συνθηκών καλλιέργειας των βιολογικών προϊόντων εμφανίσθηκε η ανάγκη για επίσημο διαχωρισμό αυτών από τα συμβατικά προϊόντα. Έτσι, η εφαρμογή της πιστοποίησης στην πράξη μεταφράζεται σε σειρά ελέγχων, αναλύσεων, δειγματοληψιών και ασφαλιστικών δικλίδων από το χωράφι μέχρι το ράφι, ώστε τα τελικά προϊόντα που φτάνουν στα χέρια των καταναλωτών, με την ειδική σήμανση των βιολογικών προϊόντων, να είναι ποιοτικά και ασφαλή.

Η διαδικασία της πιστοποίησης εξασφαλίζει στον παραγωγό τον πλήρη έλεγχο των καλλιεργειών του και την παραγωγή υψηλής ποιότητας γεωργικών προϊόντων, καθώς τον βοηθάει να κατανοήσει καλύτερα την εφαρμογή των βιολογικών προτύπων. Με την πιστοποίηση, οι μεταποιητικές επιχειρήσεις διασφαλίζουν την ποιότητα των προϊόντων τους και αποφεύγουν ατοπήματα και διατροφικά σκάνδαλα. Σημαντική είναι η πιστοποίηση και για τους καταναλωτές, καθώς η ειδική σήμανση επιτρέπει στον κάθε καταναλωτή να κάνει τις αγορές του με ασφάλεια, και να μπορεί να αναγνωρίζει άμεσα τα βιολογικά προϊόντα στα καταστήματα.

Η παρούσα εργασία εκπονήθηκε από τους σπουδαστές Καζάση Ιωάννη και Μπουκοβάλα Βασίλειο στο πλαίσιο της πτυχιακής εργασίας. Η δομή της εργασίας έχει ως εξής:

Στο πρώτο κεφάλαιο περιγράφεται η βιολογική καλλιέργεια, δίνοντας τις βασικές αρχές της βιολογικής γεωργίας και τους κανόνες για την παραγωγή βιολογικών προϊόντων ζωικής και φυτικής προέλευσης.

Στο δεύτερο κεφάλαιο αναλύεται η νομοθεσία, ευρωπαϊκή και εθνική για την παραγωγή βιολογικών προϊόντων φυτικής και ζωικής προέλευσης καθώς και

περιγράφονται οι κυριότεροι πιστοποιητικοί οργανισμοί που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα.

Στο τρίτο κεφάλαιο περιγράφονται αναλυτικά οι κανόνες παραγωγής βιολογικών προϊόντων φυτικής & ζωικής προέλευσης.

Στο τέταρτο κεφάλαιο περιγράφεται πως γίνεται ο έλεγχος των βιολογικών προϊόντων στην πρωτογενή παράγωγή, στην μεταποίηση –σκευασία και στην εισαγωγής των προϊόντων από τρίτες χώρες.

Στο πέμπτο κεφάλαιο περιγράφεται αναλυτικά η διαδικασία πιστοποίησης των βιολογικών προϊόντων και πως αναγνωρίζονται αυτά.

Στο έκτο κεφάλαιο γίνεται μία προσπάθεια αξιολόγησης της μεθόδου της πιστοποίησης των βιολογικών προϊόντων.

Τέλος η εργασία ολοκληρώνεται με τα συμπεράσματα που εξήχθησαν από την παρούσα εργασία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο Η ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ

Μία από τις εναλλακτικές μορφές γεωργικής παραγωγής είναι η βιολογική γεωργία αλλά και κτηνοτροφία. Στο πλαίσιο της αναθεωρημένης Κ.Α.Π., η βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία έχει αναγνωρισθεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση ως ένας άλλος τρόπος γεωργικής παραγωγής που έχει σκοπό να οργανώσει τόσο την αγροτική εκμετάλλευση, όσο και τον ευρύτερο αγροτικό τομέα κατά τρόπο αυτοτροφοδοτούμενο, αυτορρυθμιζόμενο και με μικρότερη δυνατή αναφορά σε εξωτερικές εισροές. Οι στόχοι της Βιολογικής Γεωργίας και Κτηνοτροφίας βασίζονται στην ανάπτυξη και προαγωγή ολοκληρωμένων σχέσεων μεταξύ εδάφους, φυτών, ζώων, ανθρώπου και βιόσφαιρας, έτσι ώστε να λαμβάνονται γεωργικά και κτηνοτροφικά προϊόντα και είδη διατροφής χωρίς χημικά υπολείμματα, με ταυτόχρονη αναβάθμιση και προστασία του περιβάλλοντος.

1.1 Ιστορική Αναδρομή Βιολογικής Καλλιέργειας

Ιστορικά τα βιολογικά προϊόντα εμφανίζονται στην Αυστρία το 1922 με την εμφάνιση της βιοδυναμικής καλλιέργειας, η οποία αποσκοπούσε στην παραγωγή υψηλής ποιότητας τροφίμων, ακολουθώντας εξολοκλήρου φυσικούς τρόπους παραγωγής. Έτσι λοιπόν με την βιοδυναμική καλλιέργεια ακολουθούσαν εναλλακτικές μεθόδους φυτοπροστασίας, ενώ τα ζώα, εκτός του ότι τρέφονταν αμιγώς με φυσική τροφή, θεραπεύονταν με ομοιοπαθητικές μεθόδους.

Κατά τα τέλη του της δεκαετίας του 1960 και ακόμη περισσότερο του 1970, η βιολογική γεωργία πέρασε στο προσκήνιο μέσα στα πλαίσια της γενικότερης ενασχόλησης με τα θέματα της διαφύλαξης και της προστασίας του περιβάλλοντος. Η βιολογική γεωργία είναι κατάληξη μιας σειράς μελετών και το αποτέλεσμα της ανάπτυξης διαφόρων εναλλακτικών μεθόδων γεωργικής παραγωγής που αναπτύχθηκαν στη Βόρεια Ευρώπη. Ουσιαστικά υπήρχαν τρία ρεύματα σκέψης που

περιελάμβαναν την *βιοδυναμική γεωργία*, που εμφανίστηκε στη Γερμανία, με την ώθηση του Rudolf Steiner, την *οργανική γεωργία*, στην Αγγλία χάρη στις απόψεις που ανέπτυξε ο Sir Howard και την *βιολογική γεωργία*, που αναπτύχθηκε στην Ελβετία, από τους Hans Peter Rusch και H. Muller (Φωτόπουλος Χ., 2007).

Η βιολογική γεωργία ωστόσο αρχίζει να έχει ιδιαίτερη απήχηση κατά την διάρκεια της δεκαετίας του 1980, εφόσον αυτός ο νέος τρόπος παραγωγής και το ενδιαφέρον των καταναλωτών γι' αυτά τα προϊόντα αναπτύσσεται τόσο στη Ευρωπαϊκή Ένωση όσο και σε άλλες χώρες, όπως οι Ηνωμένες Πολιτείες, ο Καναδάς, η Αυστραλία και η Ιαπωνία. Επίσης κατά αυτό το χρονικό διάστημα χορηγούνται οι πρώτες επιδοτήσεις, υπέρ αυτού του τύπου γεωργίας. Όμως παρά τις πρώτες προσπάθειες η βιολογική γεωργία παραμένει χαμηλά στις προτιμήσεις των καλλιεργητών και τα προϊόντα δεν βρίσκουν την απήχηση που απαιτείται από τους καταναλωτές.

Έτσι ήταν αναγκαία η θέσπιση ενός νομοθετικού πλαισίου που θα επέτρεπε στην βιολογική γεωργία να βρει τη θέση της στην αγορά. Η πρώτη σημαντική νομοθετική ρύθμιση είναι ο Κανονισμός (ΕΟΚ) 2092/91, ο οποίος εγκρίθηκε στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, στις αρχές της δεκαετίας του '90. Ακολούθησε η Διεθνής Ομοσπονδία Κινημάτων Οικολογικής Γεωργίας (IFOAM) η οποία τον Νοέμβριο του 1998 θέσπισε τις *Γενικές προδιαγραφές της βιολογικής γεωργίας και της μεταποίησης*. Τέλος τον Ιούνιο του 1999, η επιτροπή του *Codex Alimentarius* (Κώδικας Τροφίμων) ενέκρινε τις κατευθυντήριες γραμμές που αφορούν την παραγωγή, τη μεταποίηση, τη σήμανση και την εμπορία των τροφίμων που προέρχονται από τη βιολογική παραγωγή (www.dionet.gr).

1.2 Βασικές Αρχές Βιολογική Γεωργίας

Η Βιολογική γεωργία είναι ένα σύστημα διαχείρισης και παραγωγής αγροτικών προϊόντων που στηρίζεται σε φυσικές διεργασίες και στη χρησιμοποίηση εναλλακτικών προς τη χημική μεθόδων αντιμετώπισης εχθρών, ασθενειών και

ζιζανίων, καθώς και στη χρησιμοποίηση τεχνηκής παραγωγής, όπως η αμειψισπορά και η ανακύκλωση φυτικών και ζωικών υπολειμμάτων που διατηρούν τη φυσική ισορροπία και τη γονιμότητα του εδάφους. Κατά αυτή την καλλιέργεια προέρχονται βιολογικά προϊόντα φυτικής προέλευσης (Συλλογικό Έργο, 2003).

Σύμφωνα με τον Κώδικα Τροφίμων, η βιολογική γεωργία ορίζεται ως ένα σφαιρικό σύστημα γεωργικής παραγωγής είτε φυτικών είτε ζωικών προϊόντων, που ευνοεί τις πρακτικές διαχείρισης μάλλον παρά την προσφυγή σε παράγοντες παραγωγής εξωτερικής προέλευσης.

Η Βιολογική Γεωργία στοχεύει στην ανάπτυξη και προαγωγή ολοκληρωμένων σχέσεων μεταξύ εδάφους, φυτών, ζώων, ανθρώπων και βιόσφαιρας έτσι ώστε τελικά να λαμβάνονται γεωργικά προϊόντα και είδη διατροφής, χωρίς χημικά υπολείμματα και ταυτόχρονα το περιβάλλον να αναβαθμίζεται και προστατεύεται. Ένας ακόμα στόχος είναι η προστασία τόσο της δημόσιας υγείας όσο και της άγριας χλωρίδας και πανίδας.

Οι βασικές αρχές στις οποίες στηρίζεται η Βιολογική Γεωργία ώστε να επιτύχει τους παραπάνω στόχους είναι:

- ✓ η προστασία του περιβάλλοντος
- ✓ η διατήρηση της γονιμότητας του εδάφους
- ✓ ο σεβασμός στην υγεία του καταναλωτή
- ✓ η διατήρηση της βιοποικιλότητας του οικοσυστήματος
- ✓ η ανακύκλωση υλικών
- ✓ η αντιμετώπιση των γεωργικών μονάδων ως συστήματα σε ισορροπία
- ✓ η διατήρηση των βιολογικά παραγόμενων προϊόντων φυτικών και ζωικών σε όλα τα στάδια από την παραγωγή έως την διάθεση σε αρμονία
- ✓ ποιότητα έναντι ποσότητας
- ✓ χρήση νέων τεχνολογιών στη βιολογική γεωργία για την ζωική παραγωγή σύμφωνα με τις απαιτήσεις του κάθε είδους

1.3 Κανόνες Βιολογικής Παραγωγής Φυτικών & Ζωικών Προϊόντων

Σύμφωνα με τους γενικούς κανόνες βιολογικής παραγωγής που έχουν οριστεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο η βιολογική φυτική παραγωγή οφείλει να τηρεί ορισμένους κανόνες που αφορούν (ΕΚ 834/2007):

- ❖ τη λίπανση του εδάφους, που πρέπει να διατηρεί τη φυσική ζωή και τη γονιμότητα του εδάφους
- ❖ την πρόληψη ζημιών, που πρέπει να βασίζεται σε φυσικές μεθόδους, αλλά μπορεί να προσφεύγει στη χρήση περιορισμένου πλήθους φυτοπροστατευτικών προϊόντων τα οποία επιτρέπει η Επιτροπή
- ❖ τους σπόρους προς σπορά και το φυτικό πολλαπλασιαστικό υλικό, που πρέπει να παράγονται σύμφωνα με τη βιολογική μέθοδο
- ❖ τα προϊόντα καθαρισμού, που πρέπει να έχουν αποτελέσει αντικείμενο άδειας της Επιτροπής

Τα άγρια φυτικά είδη που συλλέγονται σε ορισμένες ζώνες ταξινομούνται επίσης ως βιολογικά προϊόντα, στο βαθμό που πληρούν ορισμένους όρους όσον αφορά τη συλλογή τους και τη ζώνη προέλευσής τους. Τα θαλασσινά φύκια μπορούν επίσης να θεωρηθούν ως βιολογικά προϊόντα, εφόσον πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις τόσο για τη ζώνη παραγωγής όσο και για τη ζώνη συλλογής τους.

Κανονισμοί ισχύουν και για τα βιολογικά προϊόντα ζωικής παραγωγής τα οποία πρέπει να τηρούν κανονισμούς που αφορούν (ΕΚ 834/2007):

- ❖ την προέλευση των ζώων, που πρέπει να γεννιούνται και να εκτρέφονται σε βιολογικές εκμεταλλεύσεις
- ❖ τις κτηνοτροφικές πρακτικές, που, μεταξύ άλλων, αφορούν ορισμένα χαρακτηριστικά του σταβλισμού
- ❖ τις μεθόδους αναπαραγωγής των ζώων, γενικώς φυσικές
- ❖ τις ζωοτροφές, που πρέπει να είναι βιολογικής προέλευσης

- ❖ την πρόληψη ασθενειών
- ❖ τον καθαρισμό και την απολύμανση, όπου χρησιμοποιούνται μόνο προϊόντα εγκεκριμένα από την Επιτροπή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ ΦΥΤΙΚΗΣ & ΖΩΙΚΗΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ

Καθώς από το 1980 και έπειτα άρχισε σταδιακά η ανάπτυξη της βιολογικής γεωργίας σε πολλές χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης όπως η Γερμανία, η Γαλλία, η Ολλανδία αλλά και η Ισπανία, δημιουργήθηκε η ανάγκη για θέσπιση κανόνων και μέτρων για την παραγωγή, τον έλεγχο και τη διάθεση των βιολογικών προϊόντων. Η Ευρωπαϊκή Ένωση συνεκτιμώντας τα δεδομένα της βιολογικής γεωργίας ανέλαβε πρωτοβουλία για την νομοθετική κάλυψη της νέας πρακτικής. Τα κράτη- μέλη είναι πλέον υποχρεωμένα να εναρμονίσουν το εθνικό τους δίκαιο με την κοινοτική οδηγία περί βιολογικής γεωργίας.

2.1 Ευρωπαϊκή Νομοθεσία για την Βιολογική Γεωργία

2.1.1 Κανονισμός 2092/1991

Το 1991 στις 24 Ιουνίου, η Ε.Ε., τότε Ε.Ο.Κ., υιοθέτησε τον κανονισμό 2092/91 που σχετίζεται με τη βιολογική παραγωγή γεωργικών προϊόντων και των ενδείξεων που αναφέρονται στα βιολογικά γεωργικά προϊόντα και τρόφιμα. Ο κανονισμός 2092/91 ήταν μέρος της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (Κ.Α.Π.) της ΕΕ.

Οι κύριοι στόχοι του Κανονισμού 2092/91 είναι (Γραβάνης Φ., XX):

- Η εγκαθίδρυση δικαίων όρων ανταγωνισμού μεταξύ των παραγωγών βιολογικών προϊόντων εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- Η βελτίωση και διασφάλιση της αξιοπιστίας των βιολογικών προϊόντων στα μάτια των καταναλωτών

- Η διασφάλιση της ελεύθερης κυκλοφορίας των βιολογικών προϊόντων μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση
- Η προώθηση με αυτόν τον τρόπο, μιας γεωργικής δραστηριότητας που μπορεί να συμβάλλει στην καλύτερη ισορροπία μεταξύ προσφοράς και ζήτησης των γεωργικών προϊόντων και του περιβάλλοντος

Ο Κανονισμός 2092/91 εφαρμόζεται για φυτικής προελεύσεως γεωργικά προϊόντα καθώς και στα είδη διατροφής, που κυρίως αποτελούνται από ένα ή και περισσότερα συστατικά φυτικής προέλευσης.

Το 1999, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εξέδωσε τον κανονισμό 1804/99 με τον οποίο καθορίστηκαν οι κανόνες για την παραγωγή των βιολογικών ζωικών προϊόντων, την πρόληψη ασθενειών και τις κτηνιατρικές θεραπείες, την ευημερία των ζώων, τις κτηνοτροφικές πρακτικές και τη διαχείριση του λιπάσματος. Με τον ίδιο κανονισμό αποκλείστηκε και η χρήση τροποποιημένων οργανισμών και των προϊόντων που παρήχθησαν από αυτούς. Επίσης επιτράπηκε η εισαγωγή βιολογικών προϊόντων από τρίτες χώρες, των οποίων τα κριτήρια παραγωγής είναι ισοδύναμα με αυτά της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Όπως είναι φυσικό ενδιάμεσα θεσπίστηκαν και διάφοροι τροποποιητικοί κανονισμοί για την καλύτερη εφαρμογή του 2092/9, τέτοιοι ήταν:

- ❖ **Κανονισμός 94/92** που καθορίζει τους λεπτομερείς κανόνες για την εφαρμογή των διακανονισμών σχετικά με τις εισαγωγές από τρίτες χώρες.
- ❖ **Κανονισμός 207/93** που καθορίζει το περιεχόμενο του παραρτήματος 6(3)(α) του κανονισμού του Συμβουλίου (ΕΟΚ) αριθ. 2092/91 σχετικά με τη βιολογική παραγωγή γεωργικών προϊόντων και των ενδείξεων που αναφέρονται επιπλέον στα γεωργικά προϊόντα και τα τρόφιμα και που καθορίζουν τους λεπτομερείς κανόνες για τις διατάξεις του άρθρου 5 παράγραφος (4).
- ❖ **Κανονισμός 1788/2001** που καθορίζει τους λεπτομερείς κανόνες για τις διατάξεις σχετικά με το πιστοποιητικό της επιθεώρησης για τις εισαγωγές από τρίτες χώρες.

- ❖ **Κανονισμός 223/2003** που αφορά τις απαιτήσεις της σήμανσης που αφορούν τη μέθοδο της βιολογικής παραγωγής ζωοτροφών, σύνθετων ζωοτροφών και τροφικών υλικών.
- ❖ **Κανονισμός 1452/2003** που διατηρεί την παρέκκλιση που προβλέπεται στο άρθρο 6 (3) (α) του κανονισμού του Συμβουλίου (ΕΟΚ) αριθ. 2092/91 σχετικά με ορισμένα είδη σπόρου και φυτικού αναπαραγωγικού υλικού και που καθορίζει τους διαδικαστικούς κανόνες και τα κριτήρια σχετικά με εκείνη την παρέκκλιση.

2.1.1 Κανονισμός 834/2007

Την 1η Ιανουαρίου 2009, ο νέος Κανονισμός 834/2007 (ΕΚ) για τη βιολογική παραγωγή αντικατέστησε τον προηγούμενο Κανονισμό 2092/91. Βέβαια το καθεστώς επισήμανσης των προϊόντων και υποχρεωτικής χρήσης λογοτύπου τίθεται σε ισχύ από την 1η Ιουλίου του 2010.

Ο νέος αυτός κανονισμός χαρακτηρίζεται πιο σαφής και για τους βιολογικούς αγρότες και για τους καταναλωτές και καθορίζει ένα πλήρες σύνολο στόχων, αρχών και βασικών κανόνων για τη βιολογική παραγωγή. Στο πλαίσιο του νέου κανονισμού, οι παραγωγοί των βιολογικών τροφίμων της Ευρωπαϊκής Ένωσης υποχρεώθηκαν από 1/1/2010 να χρησιμοποιήσουν το λογότυπο της ΕΕ για τα βιολογικά προϊόντα. Επίσης για να χαρακτηριστεί ένα προϊόν βιολογικό θα πρέπει τουλάχιστον το 95% των γεωργικών συστατικών του τελικού προϊόντος θα πρέπει να είναι βιολογικό (Blake F., 2009).

Ακόμη τα βιολογικά συστατικά σε μη βιολογικά τρόφιμα μπορούν να αναφέρονται ως βιολογικά στον κατάλογο των συστατικών, εφόσον το εν λόγω τρόφιμο έχει παραχθεί σύμφωνα με τη νομοθεσία περί βιολογικών προϊόντων. Για την εξασφάλιση υψηλότερου βαθμού διαφάνειας, πρέπει να αναγράφεται ο κωδικός αριθμός του φορέα ελέγχου. Τέλος η χρήση γενετικά τροποποιημένων οργανισμών και προϊόντων που έχουν παρασκευαστεί από τέτοιους οργανισμούς εξακολουθεί να είναι απαγορευμένη στη βιολογική παραγωγή. Τα προϊόντα που περιέχουν γενετικά

τροποποιημένους οργανισμούς δεν μπορούν να σημαίνονται ως βιολογικά, εκτός και αν τα συστατικά που περιέχουν έχουν εισέλθει ακούσια στα προϊόντα και η αναλογία είναι μικρότερη από 0,9%.

Πηγή: <http://www.gways.gr/index.php?option>

Εικόνα 2.1: Λογότυπο Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα Βιολογικά Προϊόντα

Εκ' τότε ο κανονισμός του 2007 έχει συμπληρωθεί με δύο εκδόσεις κανόνων εφαρμογής το 2008:

- ❖ **Κανονισμός 889/2008** που σχετίζεται με τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής για την φυτική παραγωγή, τη ζωική παραγωγή και τα μεταποιημένα προϊόντα συμπεριλαμβανομένης της μαγιάς, καθώς και για την επισήμανση και τον έλεγχο των προϊόντων
- ❖ **Κανονισμός 1235/2008** που σχετίζεται με τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων για τις εισαγωγές.

2.2 Εθνική Νομοθεσία για την Βιολογική Γεωργία

Η Ελλάδα ως κράτος – μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης υποχρεούται να υιοθετεί τις αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εναρμονίζοντας την Ευρωπαϊκή Νομοθεσία στο Εθνικό Δίκαιό μας. Έτσι οι Κανονισμοί εναρμονίστηκαν στο εθνικό δίκαιο με τις εξής αποφάσεις:

1. **ΚΥΑ 245090/10-2-06 (ΦΕΚ 157B)** με την οποία καθορίζεται μια δέσμη συμπληρωματικών μέτρων για την προσαρμογή και εφαρμογή των διατάξεων του ΚΑΝ 2092/91 στη χώρα μας. Σύμφωνα με αυτόν προσδιορίζονται οι αρχές και οι λειτουργίες του συστήματος ελέγχου παραγωγής προϊόντων βιολογικής γεωργίας στην Ελλάδα.
2. **ΥΑ 336650/22.12.2006 (ΦΕΚ 1927/B/2006)** με την οποία καθορίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής της αρ. 245090/11.1.2006 για τη σύμβαση και τα έγγραφα πιστοποίησης των Οργανισμών Ελέγχου.
3. **ΚΥΑ 1785/07-12-06** με την οποία θεσπίζονται οι όροι και οι διαδικασίες για τη δημιουργία βάσης δεδομένων για το βιολογικά παραγόμενο πολλαπλασιαστικό υλικό στα πλαίσια της εφαρμογής του ΚΑΝ 1452/2003.
4. **ΥΑ 296851/21.06.2007 (ΦΕΚ 1114/B/2007)** με την οποία καθορίζονται με λεπτομέρειες οι διαδικασίες ελέγχου εποπτείας του συστήματος πιστοποίησης βιολογικών προϊόντων από τα αρμόδια τμήματα της Διεύθυνσης Βιολογικής Γεωργίας.
5. **ΚΥΑ 295194 αριθμ. 22.04.09 (ΦΕΚ 756/B/2009)** με την οποία γίνεται ο καθορισμός συμπληρωματικών μέτρων για τη χρήση πολλαπλασιαστικού υλικού στη βιολογική γεωργία σε εφαρμογή των Κανονισμών 834/07 και 889/08, όπως αυτοί κάθε φορά ισχύουν.

2.3 Φορείς Ελέγχου & Πιστοποίησης Βιολογικών Προϊόντων

Στην Ελλάδα έχει θεσπιστεί ένα Σύστημα ελέγχου και πιστοποίησης το οποίο εποπτεύεται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με την αρμόδια Διεύθυνση Βιολογικής Γεωργίας, ενώ η επίβλεψη έχει ανατεθεί στον Οργανισμό Πιστοποίησης και Επίβλεψης Γεωργικών Προϊόντων (Ο.Π.Ε.ΓΕ.Π.). Οι εγκεκριμένοι Οργανισμοί Ελέγχου και Πιστοποίησης που υπάρχουν αυτή τη στιγμή στην Ελλάδα είναι οι εξής:

2.3.1 Οργανισμός Πιστοποίησης και Επίβλεψης Γεωργικών Προϊόντων (Ο.Π.Ε.ΓΕ.Π.) – AGROCERT

Ο Οργανισμός Πιστοποίησης και Επίβλεψης Γεωργικών Προϊόντων, με διακριτικό τίτλο AGROCERT, είναι Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, που λειτουργεί χάριν του δημοσίου συμφέροντος υπό την εποπτεία του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Οι αρμοδιότητές του AGROCERT βάσει του Ιδρυτικού Νόμου 2637/27.08.1998 και των τροποποιήσεών του, είναι οι παρακάτω:

- Ο έλεγχος, η επίβλεψη, η προστασία και η πιστοποίηση αγροτικών προϊόντων *Προστατευόμενων Ονομασιών Προέλευσης (Π.Ο.Π.)*, *Προστατευόμενων Γεωγραφικών Ενδείξεων (Π.Γ.Ε.)*, *Προϊόντων Βιολογικής Γεωργίας (Π.Β.Γ.)*, *Ειδικών Παραδοσιακών Ιδιότυπων Προϊόντων (Ε.Π.Ι.Π)* καθώς και των *Νεοφανών Αγροτικών Προϊόντων* σύμφωνα με τους ισχύοντες Κανονισμούς ΕΟΚ ή άλλους παρεμφερείς εθνικούς, κοινοτικούς ή διεθνείς κώδικες, καθώς και η εφαρμογή των διαδικασιών απονομής κοινοτικών βεβαιώσεων ή σημάτων ιδιοτυπίας.
- Η πιστοποίηση της συμμόρφωσης αγροτικών προϊόντων των διαδικασιών παραγωγής τους ή συστημάτων ελέγχου τους, προς προαιρετικά κλαδικά εθνικά ευρωπαϊκά ή διεθνή πρότυπα και προδιαγραφές.
- Η αξιολόγηση, έγκριση και επίβλεψη ιδιωτικών φορέων που δραστηριοποιούνται στην πιστοποίηση της εφαρμογής των τυποποιητικών

εγγράφων που συντάσσει, εκδίδει και αναγνωρίζει ο Οργανισμός Πιστοποίησης και Επίβλεψης Γεωργικών Προϊόντων (Ο.Π.Ε.Γ.Ε.Π.).

- Η τήρηση μητρώων επιθεωρητών, εμπειρογνομόνων και ελεγκτών αγροτικών προϊόντων, καθώς και η εφαρμογή και υλοποίηση συστημάτων αξιολόγησής τους.
- Η ανάθεση, λειτουργία και επίβλεψη επιτροπών, οργάνων ή υπηρεσιών, των οποίων το αντικείμενο σχετίζεται με την άσκηση των αρμοδιοτήτων του.

Πηγή: <http://www.agrocert.gr/>

Εικόνα 2.2: Σήμα AGROCERT

2.3.2 ΔΗΩ

Ο Οργανισμός Ελέγχου & Πιστοποίησης Βιολογικών Προϊόντων «ΔΗΩ», ιδρύθηκε τον Ιανουάριο του 1993 και είναι Αστική μη κερδοσκοπική Εταιρεία. Βασικός στόχος και σκοπός του Οργανισμού είναι η πιστοποίηση προϊόντων βιολογικής γεωργίας. Στους σκοπούς του Οργανισμού συμπεριλαμβάνεται και κάθε άλλη δράση ή ενέργεια που συμβάλλει στην ανάπτυξη και διάδοση της βιολογικής γεωργίας, αλλά και γενικότερα στην προστασία του περιβάλλοντος και στην προστασία της υγείας των καταναλωτών.

Πηγή: <http://www.dionet.gr/>

Εικόνα 2.3: Σήμα ΔΗΩ

Ο Οργανισμός ΔΗΩ έχει εγκριθεί από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, με την απόφαση αριθμ. 372782, της 21ης Ιουλίου 1993, η οποία ανανεώθηκε με την απόφαση αριθμ. 240901, της 26ης Φεβρουαρίου 2002 του Υπουργού Γεωργίας με την οποία συστάθηκε ως επίσημος φορέας Ελέγχου και Πιστοποίησης των Βιολογικών Προϊόντων. Ο ΔΗΩ στις 27 Νοεμβρίου 2001, διαπιστεύθηκε σύμφωνα με το Πρότυπο EN-45011 από το Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης (Ε.ΣΥ.Δ.) και είναι ο πρώτος διαπιστευμένος, ελληνικός φορέας πιστοποίησης των βιολογικών προϊόντων. Επίσης έχει διαπιστευτεί από τα αντίστοιχα συμβούλια των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του Καναδά, των ΗΠΑ και της Ν. Κορέας.

Η πολιτική ποιότητας του Οργανισμού ΔΗΩ έχει θέσει σαν βασικούς της στόχους:

- ✓ Την συνεχή βελτίωση των υπηρεσιών που προσφέρονται στους Συμβαλλόμενους με διαρκή αναβάθμιση της υποδομής αλλά και της τεχνογνωσίας του προσωπικού.
- ✓ Την αμεροληψία, ανεξαρτησία, ακεραιότητα και εχεμύθεια σε όλες τις δραστηριότητες του Οργανισμού
- ✓ Την εκπλήρωση όλων των καθηκόντων και υποχρεώσεων που προκύπτουν, από την εφαρμογή των Προτύπων σύμφωνα με τα οποία χορηγήθηκε η πιστοποίηση και τυχόν ειδικών απαιτήσεων του Προτύπου EN-45011 ή άλλων Προτύπων Ποιότητας.
- ✓ Τη διαμόρφωση τέτοιας οικονομικής και τιμολογιακής πολιτικής έτσι ώστε να διευκολύνει και να μην αποκλείει τους Συμβαλλόμενους από το σύστημα πιστοποίησης.

2.3.3 ΒΙΟΕΛΛΑΣ

Το Ινστιτούτο Ελέγχου Βιολογικών Προϊόντων Α.Ε. «**ΒΙΟΕΛΛΑΣ**» αποτελεί εγκεκριμένο Οργανισμό Ελέγχου και Πιστοποίησης για προϊόντα βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας. Ιδρύθηκε το 2001 ως Ανώνυμη Εταιρεία από μέλη και το

προσωπικό του Συλλόγου Οικολογικής Γεωργίας Ελλάδας Σ.Ο.Γ.Ε που ιδρύθηκε το 1985 και εγκρίθηκε το 1993 ως ο πρώτος Οργανισμός Ελέγχου και Πιστοποίησης. Το 2006 το ΒΙΟΕΛΛΑΣ πιστοποιούσε 12.771 επιχειρηματίες.

Οι στόχοι του Ινστιτούτου ΒΙΟΕΛΛΑΣ για την επίτευξη της ποιότητας στις υπηρεσίες πιστοποίησης που προσφέρει, είναι οι εξής:

1. Εξασφάλιση της εμπιστευτικότητας και αξιοπιστίας του ως φορέα πιστοποίησης
2. Αξιόπιστη και ανεξάρτητη αξιολόγηση των γεωργικών προϊόντων που παράγονται με βιολογικό τρόπο.
3. Ανταπόκριση στις απαιτήσεις των πελατών του με τον πλέον αποδοτικό και οικονομικό γι' αυτούς τρόπο.
4. Εξασφάλιση της χρήσης μόνον κατάλληλα εκπαιδευμένου προσωπικού και εξωτερικών συνεργατών σε επιθεωρήσεις, Τεχνικές Επιτροπές και στο Ανεξάρτητο Συμβούλιο Πιστοποίησης, με αποδεδειγμένη εμπειρία και διαπιστευτήρια.
5. Την αξιολόγηση και πιστοποίηση προϊόντων βιολογικής γεωργίας μόνον ως προς εθνικά ή/ και διεθνώς αποδεκτών τυποποιητικών εγγράφων.
6. Την αποδοτική εφαρμογή τεκμηριωμένου Συστήματος Διαχείρισης Ποιότητας που να καλύπτει τις απαιτήσεις του προτύπου ΕΛΟΤ EN 45011.

Πηγή: <http://www.bio-hellas.gr>

Εικόνα 2.4: Σήμα ΒΙΟΕΛΛΑΣ

2.3.4 ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΕ

Η ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΕ είναι ένας οργανισμός για την τον έλεγχο και πιστοποίηση βιολογικών προϊόντων. Συστάθηκε στα τέλη της δεκαετίας του 1980 και έχει έδρα την Αλεξάνδρεια Ημαθίας. Το 1997 μετεξελίχθηκε σε Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης και εγκρίθηκε ως οργανισμός ελέγχου και πιστοποίησης βιολογικών προϊόντων.

Στόχος του οργανισμού είναι κατά κύριο λόγο ο έλεγχος και πιστοποίηση βιολογικών προϊόντων αλλά και η προαγωγή της οικολογικής γεωργίας και της οικολογικής ανάπτυξης. Στις δραστηριότητες του οργανισμού περιλαμβάνονται ο έλεγχος και πιστοποίηση των παραγόμενων βιολογικών προϊόντων, σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού 2092/91, πρωτογενών και μεταποιημένων. Η συμμετοχή σε εξειδικευμένα εκπαιδευτικά προγράμματα σχετικά με την τεχνική των βιοκαλλιεργειών και την οικολογικοποίηση της αγροτικής παραγωγής και της ζωής στην ύπαιθρο γενικότερα.

Το 2000 έλεγε 600 βιοκαλλιεργητές και περίπου 25.000 στρέμματα βιοκαλλιεργούμενων εκτάσεων. Επιπλέον, εκδίδει το τριμηνιαίο περιοδικό «Βιολογική Γεωργία και Αειφορική Ανάπτυξη».

Τέλος η εκπόνηση μελετών για λογαριασμό ιδιωτών, νομικών προσώπων με κριτήρια αειφορικότητας είναι μέσα στις δραστηριότητες της ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΠΕ.

Πηγή: [http:// www.agrogi.eu](http://www.agrogi.eu)

Εικόνα 2.5: Σήμα ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΕ

2.3.4 Έλεγχος - Πιστοποίηση Προϊόντων Βιολογικής Γεωργίας - Πράσινος Έλεγχος - Θωμάς Μισαηλίδης Ο.Ε

Η εταιρία με την επωνυμία *Έλεγχος - Πιστοποίηση Προϊόντων Βιολογικής Γεωργίας - Πράσινος Έλεγχος - Θωμάς Μισαηλίδης Ο.Ε.* ιδρύθηκε το 2005 από τον Μισαηλίδη Θωμά με την νομική μορφή της Ομόρρυθμης Εταιρίας. Οι υπηρεσίες που παρέχει είναι ο Έλεγχος και η Πιστοποίηση προϊόντων Βιολογικής Γεωργίας. Ο Πράσινος Έλεγχος είναι αναγνωρισμένος Οργανισμός Ελέγχου και Πιστοποίησης Προϊόντων Βιολογικής Γεωργίας από το Υπουργείο Ανάπτυξης και Τροφίμων με Κωδικό Έγκρισης: EL-07-BIO και έχει λάβει βεβαίωση εφαρμογής από το Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης για την εφαρμογή του προτύπου ΕΛΟΤ EN ISO 45011.

Πηγή: <http://www.greencontrol.gr/>

Εικόνα 2.6: Σήμα Πράσινος Έλεγχος

2.3.5 Γεωτεχνικό Εργαστήριο Α.Ε.

Η εταιρία *ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ Α.Ε.* ιδρύθηκε το 2005 στον Δήμο Πλατέος του Νομού Ημαθίας από μια ομάδα γεωπόνων και επιστημόνων με μακρά ενασχόληση και πείρα στην Βιολογική Γεωργία. Η εταιρία αποτελείται από:

- *Οργανισμό Ελέγχου & Πιστοποίησης*, εγκεκριμένος με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Τροφίμων με αριθμό 261561/26.03.2007

και με κωδικό EL-08-BIO, ο οποίος λειτουργεί βάση των διεθνών προδιαγραφών και προτύπων ποιότητας EN 45011, Καν (ΕΟΚ) 2092/91, και καλύπτει τον χώρο της βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας.

- *Διεύθυνση Ερευνών* η οποία λειτουργεί στα πλαίσια του Πιστοποιητικού Οργανισμού, απευθυνόμενη στους ευαίσθητους τομείς της βιολογικής γεωργίας του περιβάλλοντος, της βιομηχανίας, της κτηνοτροφίας, καλύπτοντας έτσι ένα ευρύ φάσμα του χώρου των ερευνών και κάνοντας ακριβέστερη την προσέγγιση θεμάτων που έχουν άμεση σχέση με την ποιότητα ζωής του ανθρώπου.
- *Εργαστήριο Αναλύσεων και Δοκιμών* το οποίο υπάγεται στην Διεύθυνση Εργαστηρίων και αποτελεί ουσιαστικά εργαλείο υλοποίησης των δραστηριοτήτων της πιστοποίησης προϊόντων και της έρευνας προσδίδοντας αξιοπιστία στις αποφάσεις πιστοποίησης και διεξαγωγής των ερευνών.

Οι στόχοι του ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ Α.Ε. είναι η πιστοποίηση μονάδων παραγωγής αγροτικών βιολογικών προϊόντων, προϊόντων βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας, καθώς επίσης και μονάδων τυποποίησης, μεταποίησης, διακίνησης και εισαγωγής βιολογικών προϊόντων αλλά και η έρευνα για την αγροτική και βιομηχανική ανάπτυξη και την προστασία του περιβάλλοντος, καθώς για την ανάπτυξη του βιολογικού τρόπου παραγωγής γεωργικών και κτηνοτροφικών προϊόντων.

2.3.6 Q WAYS Διαδρομές Ποιότητας Α.Ε.

Ο Φορέας Διαδρομές Ποιότητας Α.Ε.- *QWays*, λειτουργεί από το 2005, ως Φορέας Ελέγχου και Πιστοποίησης Βιολογικών προϊόντων. Στον Φορέα χορηγήθηκε από τον Ο.Π.Ε.ΓΕ.Π., ο κωδικός αριθμός GR - BIO - 004. Ο Φορέας παρέχει υπηρεσίες πιστοποίησης Βιολογικών Προϊόντων, σύμφωνα με τον καν. Ε.Κ. 834/2007, καθώς και υπηρεσίες ελέγχου για τα πρότυπα βιολογικής γεωργίας USDA

National Organic Program (ΗΠΑ), JAS (Ιαπωνία), BIOSUISSE (Ελβετία), και Naturland σε συνεργασία με τον Ελβετικό διεθνή Φορέα IMO control και άλλους διεθνείς Φορείς.

Η ανώνυμη εταιρεία Διαδρομές Ποιότητας Α.Ε.- QWays, έχει στόχο την αποστολή την υποστήριξη και προώθηση κατά τρόπο διαρκή και αποτελεσματικό των ελληνικών επιχειρήσεων στην προσπάθεια που καταβάλλουν για να αναβαθμίσουν την ποιότητα των παραγόμενων προϊόντων και των παρεχόμενων υπηρεσιών. Ο σκοπός της εταιρείας επιτυγχάνεται μέσω των δραστηριοτήτων που της έχουν ανατεθεί νομοθετικά και που συνίστανται στην πιστοποίηση προϊόντων και συστημάτων του αγροτοπεριβαλλοντικού χώρου.

Πηγή: <http://www.qwavs.gr>

Εικόνα 2.7: Σήμα Διαδρομές Ποιότητας

2.3.7 GMCERT Παριανός Πολύδωρος-Σουγιουλτζής Χαρίλαος Ο.Ε.

Ο Οργανισμός Ελέγχου και Πιστοποίησης GMCert-Μεσογειακή Πιστοποίηση, λειτουργεί με τη νομική μορφή της Ομόρρυθμης Εταιρίας και ιδρύθηκε από μια ομάδα γεωπόνων και επιστημόνων με μακρά ενασχόληση και πείρα στον χώρο της πιστοποίησης το 2008 με έδρα τη Ν. Ευκαρπία Θεσσαλονίκης. Είναι αναγνωρισμένος Οργανισμός Ελέγχου και Πιστοποίησης Προϊόντων Βιολογικής Γεωργίας από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, η λειτουργία του οποίου εγκρίθηκε με υπουργική απόφαση που δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ 1722/Β/03/11/2010 με Κωδικό Έγκρισης: GR-BIO-10 και έχει το υπ' Αρ. 673

Πιστοποιητικό Διαπίστευσης από το Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης για την εφαρμογή του προτύπου ΕΛΟΤ EN 45011.

Ο οργανισμός GMCert παρέχει υπηρεσίες πιστοποίησης προϊόντων και συστημάτων αγροπεριβλλοντικού χώρου σε όλες τις ενδιαφερόμενες μονάδες παραγωγής, παρασκευής και εισαγωγής από τρίτες χώρες ή/ και αποθήκευσης, προϊόντων.

Πηγή: <http://www.gmcert.gr>

Εικόνα 2.7: Σήμα GMCert

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο ΚΑΝΟΝΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΦΥΤΙΚΗΣ & ΖΩΙΚΗΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ

Η βιολογική γεωργία στην Ελλάδα άρχισε να εφαρμόζεται από το 1992 ενώ ραγδαία αναπτύχθηκε από το 1995 με την εφαρμογή των οικονομικών ενισχύσεων που προβλέπονταν από την Κοινή Αγροτική Πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το 2008 η βιολογική καλλιέργεια αφορά 3.178.240 στρέμματα γης, ενώ το 2009 παρουσιάζει αύξηση που φτάνει τα 3.262.250 στρέμματα (ΕΣΥΕ, 2011).

Για την σωστή παραγωγή βιολογικών προϊόντων φυτικής και ζωικής παραγωγής ισχύουν συγκεκριμένοι κανόνες που παραθέτονται παρακάτω.

3.1 Προϊόντα Φυτικής Προέλευσης

Για τη βιολογική φυτική παραγωγή προϊόντων ισχύουν οι ακόλουθοι κανόνες (ΚΑΝ 834/2007):

- ✓ η βιολογική φυτική παραγωγή χρησιμοποιεί τεχνικές άρωσης και καλλιέργειας που διατηρούν ή αυξάνουν τις οργανικές ύλες του εδάφους, βελτιώνουν τη σταθερότητα και τη βιοποικιλότητά του και αποτρέπουν τη συμπίεση και τη διάβρωσή του

- ✓ η γονιμότητα και η βιολογική δραστηριότητα του εδάφους διατηρούνται και βελτιώνονται με πολυετή αμειψισπορά που περιλαμβάνει ψυχανθή και άλλες καλλιέργειες χλωρής λίπανσης, και με τη διασπορά κόπρου ζώων ή οργανικών υλών, αμφοτέρων κατά προτίμηση λιπασματοποιημένων, από βιολογική παραγωγή

- ✓ λιπάσματα και βελτιωτικά εδάφους επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται μόνο εφόσον έχουν εγκριθεί για χρήση σε βιολογικές παραγωγές
- ✓ δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται ανόργανα αζωτούχα λιπάσματα
- ✓ όλες οι εφαρμοζόμενες τεχνικές φυτικής παραγωγής αποτρέπουν ή ελαχιστοποιούν τη συμβολή στη μόλυνση του περιβάλλοντος
- ✓ η πρόληψη των ζημιών που προκαλούνται από βλαβερούς οργανισμούς, ασθένειες και ζιζάνια βασίζεται πρωτίστως στην προστασία από τους φυσικούς εχθρούς, στην επιλογή ειδών και ποικιλιών, στην αμειψισπορά και στις καλλιεργητικές τεχνικές και σε θερμικές διεργασίες
- ✓ σε περίπτωση που έχει εντοπισθεί απειλή για τις καλλιέργειες, επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται φυτοπροστατευτικά προϊόντα μόνον εφόσον έχουν εγκριθεί για χρήση σε βιολογικές καλλιέργειες
- ✓ για την παραγωγή προϊόντων εκτός σπόρων και αγενούς φυτικού πολλαπλασιαστικού υλικού, χρησιμοποιούνται μόνον σπόροι και πολλαπλασιαστικό υλικό που έχουν παραχθεί με βιολογική μέθοδο
- ✓ προϊόντα καθαρισμού και απολύμανσης στη φυτική παραγωγή χρησιμοποιούνται μόνο εφόσον έχουν εγκριθεί για χρήση σε βιολογικές παραγωγές

Από την άλλη η συλλογή άγριων φυτών που φύονται φυσιολογικά σε φυσικούς χώρους, δάση και γεωργικές εκτάσεις θεωρείται βιολογική μέθοδος παραγωγής, υπό τους όρους ότι για τουλάχιστον μία τριετία πριν από τη συλλογή, δεν είχαν χρησιμοποιηθεί στις εν λόγω εκτάσεις άλλα προϊόντα πλην εκείνων που έχουν εγκριθεί για χρήση σε βιολογικές παραγωγές και η συλλογή δεν θίγει τη σταθερότητα του φυσικού ενδιαιτήματος ή τη διατήρηση των ειδών στην περιοχή συλλογής.

3.2 Προϊόντα Ζωικής Προέλευσης

Για τη βιολογική ζωική παραγωγή προϊόντων ισχύουν οι ακόλουθοι κανόνες (KAN 834/2007):

❖ *ως προς την προέλευση των ζώων:*

- ✓ τα ζώα να γεννιούνται και να τρέφονται σε βιολογικές εκμεταλλεύσεις
- ✓ για την αναπαραγωγή, επιτρέπεται να εισάγονται σε εκμετάλλευση ζώα που δεν έχουν εκτραφεί με βιολογική μέθοδο, υπό ειδικούς όρους. Τα ζώα αυτά καθώς και τα προϊόντα τους μπορούν να θεωρούνται βιολογικά εφόσον τηρείται η περίοδος μετατροπής
- ✓ τα ζώα που ζουν στην εκμετάλλευση στην αρχή της περιόδου μετατροπής καθώς και τα προϊόντα τους, μπορούν να θεωρούνται βιολογικά εφόσον τηρείται η περίοδος μετατροπής

❖ *ως προς τις κτηνοτροφικές πρακτικές και τις συνθήκες σταβλισμού:*

- ✓ οι κτηνοτροφικές πρακτικές, συμπεριλαμβανομένης της πυκνότητας, και οι συνθήκες σταβλισμού εξασφαλίζουν την κάλυψη των αναγκών της ανάπτυξης, της φυσιολογίας και του έθους των ζώων
- ✓ τα ζώα έχουν μόνιμη πρόσβαση σε υπαίθριους χώρους, κατά προτίμηση σε βοσκότοπους, όποτε το επιτρέπουν οι καιρικές συνθήκες και η κατάσταση του εδάφους, εκτός εάν επιβάλλονται περιορισμοί και υποχρεώσεις για την προστασία της υγείας του ανθρώπου και των ζώων βάσει της κοινοτικής νομοθεσίας
- ✓ ο αριθμός των ζώων περιορίζεται με σκοπό την ελαχιστοποίηση της υπερβόσκησης, της κατασκαφής του εδάφους, της διάβρωσής του ή της ρύπανσης που προκαλείται από τα ζώα ή τη διασπορά της κόπρου τους
- ✓ τα ζώα βιολογικής εκτροφής διατηρούνται χωριστά από τα υπόλοιπα
- ✓ η πρόσδεση ή η απομόνωση των ζώων απαγορεύονται, εκτός εάν το υπαγορεύουν λόγοι ασφαλείας και προστασίας ή κτηνιατρικοί λόγοι για μεμονωμένα ζώα και για περιορισμένο χρονικό διάστημα

- ✓ η χρονική διάρκεια της μεταφοράς ζώων περιορίζεται στο ελάχιστο
- ✓ η ταλαιπωρία των ζώων, συμπεριλαμβανομένου του ακρωτηριασμού τους, περιορίζεται στο ελάχιστο, σε ολόκληρο τον κύκλο ζωής τους συμπεριλαμβανομένης της στιγμής της σφαγής
- ✓ τα μελισσοκομεία εγκαθίστανται σε περιοχές που εξασφαλίζουν πηγές νέκταρος και γύρης οι οποίες συνίστανται κυρίως σε βιολογικές καλλιέργειες ή, ανάλογα με την περίπτωση, αυτοφυή βλάστηση ή δάση μη βιολογικής διαχείρισης ή καλλιέργειες στις οποίες εφαρμόζονται μόνον μέθοδοι περιορισμένων περιβαλλοντικών επιπτώσεων
- ✓ οι κυψέλες και τα υλικά που χρησιμοποιούνται στη μελισσοκομεία είναι κατασκευασμένα κυρίως από φυσικά υλικά
- ✓ η καταστροφή των μελισσών στις κηρήθρες ως πρακτική συνδεδεμένη με τη συγκομιδή των μελισσοκομικών προϊόντων απαγορεύεται

❖ *ως προς την αναπαραγωγή:*

- ✓ η αναπαραγωγή γίνεται με φυσικές μεθόδους ωστόσο, επιτρέπεται η τεχνητή σπερματέγχυση
- ✓ η αναπαραγωγή δεν υποβοηθείται με αγωγή με ορμόνες ή παρόμοιες ουσίες, εκτός εάν χρησιμοποιούνται, σε συγκεκριμένα ζώα, ως μορφή κτηνιατρικής θεραπευτικής αγωγής
- ✓ άλλες μορφές τεχνητής αναπαραγωγής, όπως η κλωνοποίηση και η εμβρυομεταφορά, δεν χρησιμοποιούνται
- ✓ επιλέγονται οι κατάλληλες φυλές η επιλογή των φυλών συμβάλλει επίσης στην αποφυγή των ταλαιπωριών και της ανάγκης ακρωτηριασμού των ζώων

❖ *ως προς τις ζωοτροφές:*

- ✓ οι ζωοτροφές λαμβάνονται πρωτίστως από την εκμετάλλευση όπου διατηρούνται τα ζώα ή από άλλες βιολογικές εκμεταλλεύσεις της ίδιας περιοχής

- ✓ τα ζώα τρέφονται με βιολογικές ζωοτροφές οι οποίες καλύπτουν τις διατροφικές απαιτήσεις των ζώων στα διάφορα στάδια της ανάπτυξής τους
- ✓ τα ζώα, εκτός των μελισσών, έχουν μόνιμη πρόσβαση σε βοσκότοπους ή ακατέργαστη χορτονομή
- ✓ μη βιολογικά υλικά ζωοτροφών φυτικής προέλευσης, υλικά ζωοτροφών ζωικής και ανόργανης προέλευσης, πρόσθετες ύλες ζωοτροφών, ορισμένα προϊόντα που χρησιμοποιούνται στη διατροφή των ζώων και βοηθητικά μέσα επεξεργασίας χρησιμοποιούνται μόνον εφόσον έχουν εγκριθεί για χρήση σε βιολογικές παραγωγές
- ✓ δεν χρησιμοποιούνται αυξητικοί παράγοντες και συνθετικά αμινοξέα
- ✓ τα θηλάζοντα ζώα τρέφονται με φυσικό γάλα, κατά προτίμηση μητρικό

❖ *ως προς την πρόληψη των ασθενειών και την κτηνιατρική αγωγή:*

- ✓ η πρόληψη των ασθενειών βασίζεται στην επιλογή φυλών και στελεχών, στις κτηνοτροφικές διαχειριστικές πρακτικές, σε υψηλής ποιότητας ζωοτροφές και σωματική άσκηση, στην ενδεδειγμένη πυκνότητα των ζώων και σε επαρκείς και κατάλληλους χώρους σταβλισμού, στους οποίους διατηρούνται υγιεινές συνθήκες
- ✓ οι ασθένειες αντιμετωπίζονται αμέσως, ώστε να αποφεύγεται η ταλαιπωρία των ζώων, όταν είναι απαραίτητο, και υπό αυστηρές προϋποθέσεις, μπορούν να χρησιμοποιούνται αλλοπαθητικά συνθετικά χημικά κτηνιατρικά φάρμακα, μεταξύ άλλων και αντιβιοτικά, εάν αντενδείκνυται η χρήση φυτοθεραπευτικών, ομοιοπαθητικών και λοιπών προϊόντων
- ✓ επιτρέπεται η χρήση ανοσολογικών κτηνιατρικών φαρμάκων
- ✓ επιτρέπονται οι θεραπευτικές αγωγές που επιβάλλονται βάσει της κοινοτικής νομοθεσίας όσον αφορά την υγεία του ανθρώπου και των ζώων
- ✓ ως προς τον καθαρισμό και την απολύμανση, τα προϊόντα για τον καθαρισμό και την απολύμανση των κτηνοτροφικών κτιρίων και εγκαταστάσεων χρησιμοποιούνται μόνον εφόσον έχουν εγκριθεί για χρήση σε βιολογικές παραγωγές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο ΕΛΕΓΧΟΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Με βάση την Εθνική Νομοθεσία, το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων έχει εγκαθιδρύσει σύστημα ελέγχου παραγωγής προϊόντων βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας. Το σύστημα αυτό εποπτεύεται από τις παρακάτω αρχές:

- Στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, *ο Υπουργός* αποτελεί την αρχή έγκρισης των πιστοποιητικών οργανισμών.
- Το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων και συγκεκριμένα *η Δ/ση Βιολογικής Γεωργίας*, αποτελεί την εποπτεύουσα αρχή του συστήματος ελέγχου και πιστοποίησης.
- *Το Συμβούλιο Βιολογικής Γεωργίας*, το οποίο γνωμοδοτεί επί θεμάτων παραγωγής και ανάπτυξης του τομέα βιολογικής γεωργίας και των προϊόντων της.
- *Ο Οργανισμός Πιστοποίησης και Επίβλεψης Γεωργικών Προϊόντων-AGROCERT*, είναι Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων που λειτουργεί χάριν του δημοσίου συμφέροντος υπό την εποπτεία του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.
- *Οι οργανισμοί ελέγχου και πιστοποίησης βιολογικών προϊόντων*, οι οποίοι ελέγχουν και πιστοποιούν καλλιεργητές και κτηνοτρόφους που παράγουν ή παρασκευάζουν βιολογικά προϊόντα, καθώς και επιχειρηματίες που εισάγουν από τρίτες χώρες- εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης- τέτοια προϊόντα.

Σε ότι αφορά τον έλεγχο των βιολογικών προϊόντων, οι δράσεις που εντάσσονται στο σύστημα ελέγχου και πιστοποίησης, παρουσιάζονται στους παρακάτω τομείς (Γραβάνης Φ., ΧΧ):

- Πρωτογενής παραγωγή
- Μεταποίηση- Συσκευασία – Τυποποίηση
- Εισαγωγές από τρίτες χώρες

4.1 Έλεγχος στην Πρωτογενή Παραγωγή

Ο παραγωγός κάθε χρόνο πριν από την καλλιεργητική περίοδο, κοινοποιεί στον Οργανισμό Ελέγχου το πρόγραμμα παραγωγής του ανά αγροτεμάχιο. Επίσης υποχρεούται να τηρεί λογιστικά βιβλία για όλες τις εισροές που χρησιμοποιεί κατά την παραγωγική διαδικασία καθώς επίσης και για τις πωλήσεις που πραγματοποιεί.

4.2 Έλεγχος στην Μεταποίηση -Συσκευασία- Τυποποίηση

Ο έλεγχος αυτός γίνεται με αμοιβαία συμφωνία μεταξύ Οργανισμού Ελέγχου και παρασκευαστή ή συσκευαστή. Αυτή η συμφωνία αφορά:

- ❖ Τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν σε επίπεδο μονάδας, προκειμένου να διασφαλισθεί η τήρηση των διατάξεων του ΚΑΝ 834/2007
- ❖ Την περιγραφή των εγκαταστάσεων που χρησιμοποιούνται για τη μεταποίηση, τη συσκευασία, την τυποποίηση και την αποθήκευση των γεωργικών προϊόντων πριν και μετά τις παραπάνω εργασίες
- ❖ Τήρηση λογιστικών βιβλίων.

Επίσης ελέγχεται η προέλευση, το είδος, οι ποσότητες των προσθέτων βελτιωτικών ή μέσων επεξεργασίας που χρησιμοποιούνται κατά την μεταποίηση καθώς και η σύνθεση των τελικών προϊόντων.

4.3 Έλεγχος στους Εισαγωγής Προϊόντων από Τρίτες Χώρες

Όπως είναι φυσικό θα πρέπει να πραγματοποιούνται έλεγχοι στα προϊόντα που εισάγονται από τρίτες χώρες εκτός Ε.Ε., αυτός ο έλεγχος αφορά:

- ❖ Την πλήρη περιγραφή των εγκαταστάσεων του εισαγωγέα και των δραστηριοτήτων εισαγωγής, καθώς επίσης και των σημείων εισόδου των προϊόντων στην Ευρωπαϊκή Ένωση.
- ❖ Την τήρηση λογιστικών βιβλίων.
- ❖ Την δέσμευση του εισαγωγέα ότι τηρεί τις διαδικασίες του ΚΑΝ 834/2007
- ❖ Την ενημέρωση του Οργανισμού Ελέγχου για κάθε εισαγόμενη παρτίδα προϊόντων μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ

Η αναγκαιότητα για ανάπτυξης ενός συστήματος πιστοποίησης των βιολογικών προϊόντων τόσο φυτικής όσο και ζωικής προέλευσης κρίθηκε απαραίτητη για της προστασία των καταναλωτών αλλά και των παραγωγών. Η πιστοποίησης της διαδικασίας βιολογικής παραγωγής είναι απαραίτητη ώστε να αποφευχθούν περιπτώσεις εμφάνισης προϊόντων με τον χαρακτηρισμό «βιολογικά» χωρίς να έχουν ακολουθηθεί οι απαραίτητοι κανόνες. Τέτοια φαινόμενα συνέτειναν από τη μια στην προαγωγή του αθέμιτου ανταγωνισμού μεταξύ των εκείνων που παρήγαγαν προϊόντα χωρίς να πληρούν όλες τις βιολογικές προϋποθέσεις και εκείνων που παρήγαγαν πλήρως βιολογικά προϊόντα και από την άλλη στην επαύξηση της ανασφάλειας και δυσπιστίας των καταναλωτών στα συγκεκριμένα προϊόντα, κλονίζοντας έτσι την εμπιστοσύνη τους, το οποίο αποτελεί προϋπόθεση για την ζήτηση των βιολογικών προϊόντων.

Επιπλέον η πιστοποίηση βοήθησε στο να εξελιχθεί το σύστημα παραγωγής, διακίνησης και εμπορίας των βιολογικών προϊόντων. Σήμερα ο τόπος παραγωγής, ο τόπος συσκευασίας και μεταποίησης και ο τόπος πώλησης του προϊόντος μπορεί να απέχουν χιλιάδες χιλιόμετρα μεταξύ τους πράγμα που κάνει δύσκολο τον έλεγχο του προϊόντος από τον καταναλωτή, έτσι η διαδικασία πιστοποίησης βοηθάει πολύ στο να εμπιστευθούν τα προϊόντα αυτά οι καταναλωτές. Έτσι η ύπαρξη ενός αμερόληπτου, έγκυρου και ολοκληρωμένου συστήματος ελέγχου και πιστοποίησης το οποίο να διασφαλίζει την ποιότητα και το κύρος των προϊόντων βιολογικής γεωργίας είναι πλέον απαραίτητη.

5.1 Διαδικασία Πιστοποίησης

Για να πιστοποιηθεί μια επιχείρηση η οποία παράγει βιολογικά προϊόντα, από έναν οργανισμό ελέγχου και πιστοποίησης ακολουθούνται τα εξής βήματα (Κανονισμός 834/2007):

5.1.1 Αίτηση Πιστοποίησης Για Ένταξη Στο Σύστημα Πιστοποίησης

Ο επιχειρηματίας οφείλει να υποβάλλει συμπληρωμένο το ειδικό έντυπο *Αίτησης Πιστοποίησης για Αρχική Ένταξη* μαζί με όλα τα απαραίτητα έγγραφα, στον οργανισμό που έχει επιλέξει να συνεργασθεί. Κάθε αίτηση που υποβάλλεται οφείλει να διευκρινίζει επακριβώς τα Πρότυπα και το πεδίο Πιστοποίησης και μπορεί να περιλαμβάνει μία ή περισσότερες μονάδες και προϊόντα. Η διαδικασία υποβολής Αίτησης Πιστοποίησης ακολουθείται και στις περιπτώσεις μεταβολής δηλαδή στην μείωση, επέκταση, ορθή καταγραφή στοιχείων της μονάδας, των δραστηριοτήτων της επιχείρησης, καθώς και σε περιπτώσεις διαφοροποίησης του πεδίου πιστοποίησης μιας επιχείρησης. Ταυτόχρονα με την υποβολή της Αίτησης Πιστοποίησης για Αρχική Ένταξη θα πρέπει να καταβληθεί το Κόστος Πιστοποίησης στο σύνολό του ή προκαταβολή του, σύμφωνα με τον σχετικό Τιμοκατάλογο του Οργανισμού.

5.1.2 Υπογραφή Ιδιωτικού Συμφωνητικού Συνεργασίας

Εφόσον ο Συμβαλλόμενος, συμφωνεί με τους όρους συνεργασίας, το αργότερο ένα μήνα μετά την κατάθεση της Αίτησης Αρχικής Πιστοποίησης και του συνόλου των απαραίτητων δικαιολογητικών, υπογράφει *Ιδιωτικό Συμφωνητικό Συνεργασίας*, σε ειδικό και καθορισμένο έντυπο του Οργανισμού. Το Ιδιωτικό Συμφωνητικό Συνεργασίας συναπαρτίζεται και συναποτελείται από τα εξής:

1. Το Πρόγραμμα Δραστηριότητας, έτσι όπως κάθε φορά τροποποιείται και ισχύει
2. Τον ισχύοντα Γενικό Κανονισμό Πιστοποίησης
3. Τους Ειδικούς Κανονισμούς, τους σχετικούς με την δραστηριότητα της επιχείρησης του Συμβαλλομένου.
4. Τον ισχύοντα και σχετικό Τιμοκατάλογο
5. Τον ισχύοντα Ειδικό Κανονισμό Χρήσης Σημάτων

Το Ιδιωτικό Συμφωνητικό Συνεργασίας υπογράφεται από τον ίδιο τον Συμβαλλόμενο. Ο Συμβαλλόμενος υποχρεούται, το αργότερο 10 ημέρες μετά την υπογραφή, να γνωστοποιήσει στην αρμόδια Διεύθυνση Αγροτικής Ανάπτυξης την έναρξη αυτής του της δραστηριότητας η οποία θα συνοδεύεται από οδοιπορικό και τοπογραφικό σκαρίφημα των αγροτεμαχίων, των εγκαταστάσεων και των αποθηκευτικών χώρων της εκμετάλλευσης και διάγραμμα ροής παρασκευαστικών μονάδων. Στην συνέχεια να προσκομίσει στον Οργανισμό θεωρημένο αντίγραφο του Εγγράφου Γνωστοποίησης.

5.1.3 Αρχικός Έλεγχος

Μετά την υπογραφή του Ιδιωτικού Συμφωνητικού Συνεργασίας ακολουθεί ο *Αρχικός Έλεγχος*, ο οποίος έχει ως σκοπό την επαλήθευση των μέτρων, των πληροφοριών, των δεσμεύσεων, καθώς και των στοιχείων και των δικαιολογητικών κάθε είδους, που κατέθεσε ή επικαλείται ο Συμβαλλόμενος στην Αρχική του Αίτηση και την σχετική Δήλωση που συνοποβάλλει. Ο Αρχικός Έλεγχος νέου Επιχειρηματία πραγματοποιείται εντός 60 ημερών από την υπογραφή του Ιδιωτικού Συμφωνητικού Συνεργασίας.

5.1.4 Χορήγηση Αρχικής Πιστοποίησης

Μετά την ολοκλήρωση του Αρχικού Ελέγχου, η συγκεντρωθείσα τεκμηρίωση αξιολογείται ανάλογα από το αρμόδιο Τμήμα Πιστοποίησης το οποίο και εισηγείται σχετικά στο Συμβούλιο Πιστοποίησης. Η θετική περί χορήγησης Πιστοποίησης απόφαση του Συμβουλίου, εντάσσει τον Συμβαλλόμενο στο Σύστημα Πιστοποίησης, από την ημερομηνία χορήγησης της Πιστοποίησης και επιτρέπει αφ' ενός την έκδοση Βεβαίωσης Συμμόρφωσης και αφ' ετέρου την εγγραφή του Συμβαλλόμενου στο Μητρώο Ενταγμένων Επιχειρηματιών στο Σύστημα Πιστοποίησης. Σε περίπτωση που ενταγμένος επιχειρηματίας δεν υλοποιήσει και δεν εκπληρώσει τους όρους και τις προϋποθέσεις που έχουν τεθεί στην απόφαση ένταξής του, δεν του εκδίδεται κανένα έγγραφο Πιστοποίησης. Εάν στην συνέχεια ο Συμβαλλόμενος αποδείξει την

εκπλήρωση των παραπάνω όρων και προϋποθέσεων δύναται το αρμόδιο Τμήμα Πιστοποίησης να προβεί σε εκ νέου θετική εισήγηση προς το Συμβούλιο Πιστοποίησης.

5.1.5 Επιτήρηση Πιστοποίησης

Μετά τη χορήγηση Πιστοποίησης και την ένταξη του Συμβαλλόμενου στο Σύστημα Πιστοποίησης, το Συμβούλιο Πιστοποίησης και τα αρμόδια Τμήματα Πιστοποίησης είναι υπεύθυνα για την επιτήρηση της Πιστοποίησης. Σκοπός της επιτήρησης είναι αφενός να εξασφαλιστεί η συνεχής ανταπόκριση των εργασιών παραγωγής, παρασκευής, εισαγωγής, των αντίστοιχων μονάδων και των παραγόμενων προϊόντων ως προς τη συμμόρφωσή τους στις προδιαγραφές των Προτύπων βάσει των οποίων χορηγήθηκε η Πιστοποίηση και αφετέρου να επαληθευτεί η συνεχής σωστή χρήση των Πιστοποιητικών ή άλλων εγγράφων Πιστοποίησης και των Σημάτων, όπως αυτή περιγράφεται στα Πρότυπα και στους Κανονισμούς του Οργανισμού.

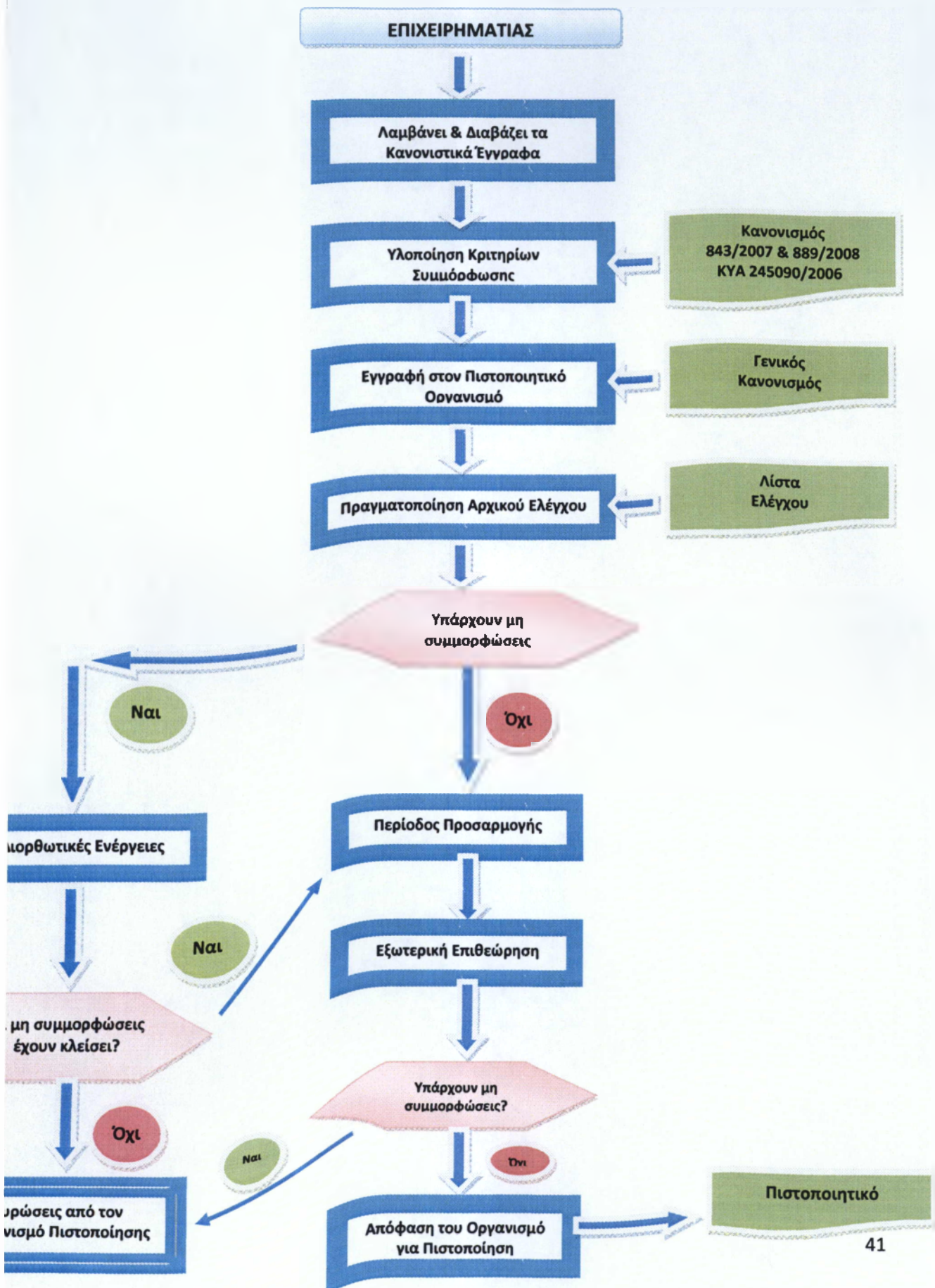
Η Επιτήρηση της Πιστοποίησης, πραγματοποιείται με επιτόπιους ελέγχους στις εκμεταλλεύσεις των Συμβαλλόμενων, με δειγματοληπτικούς ελέγχους στην αγορά σε προϊόντα που έχουν πιστοποιηθεί από τον Οργανισμό, με δειγματοληψίες και πραγματοποίηση αναλύσεων και με αξιολόγηση της τεκμηρίωσης κατά τη διαδικασία έκδοσης των Πιστοποιητικών και των άλλων εγγράφων Πιστοποίησης.

5.1.6 Έκδοση Και Χρήση Πιστοποιητικών

Ουσιαστικά υπάρχουν δύο πιστοποιητικά που χορηγεί ο Πιστοποιητικός Οργανισμός το πρώτο είναι το **Πιστοποιητικό Συμμόρφωσης** το οποίο υποδηλώνει την αρχική συμμόρφωση και εκπλήρωση των προϋποθέσεων που θέτει ο Κανονισμός 834/2007. Η Βεβαίωση Συμμόρφωσης, εκδίδεται μετά από αίτημα τους, σε όλους τους Συμβαλλόμενους με τον Οργανισμό επιχειρηματίες οι οποίοι τηρούν τον Κανονισμό 834/2007 και ισχύει μέχρι τον επόμενο έλεγχο ο οποίος πρέπει να

πραγματοποιηθεί εντός έτους και σύμφωνα πάντα με τις ιδιαίτερες προϋποθέσεις της Κοινοτικής και Εθνικής Νομοθεσίας. Το δεύτερο πιστοποιητικό είναι το ***Πιστοποιητικό Προϊόντος*** το οποίο βεβαιώνει ότι η συνολική ή μερική και συγκεκριμένη ποσότητα ενός προϊόντος είναι σύμφωνη με τις Προδιαγραφές του Κανονισμού 834/2007. Το Πιστοποιητικό Προϊόντος είναι το βασικό και αναγκαίο έγγραφο Πιστοποίησης για την πραγματοποίηση εμπορικών πράξεων και έχει διάρκεια ισχύος 1 χρόνο, ενώ σε ειδικές περιπτώσεις δύναται να είναι είτε μικρότερη του έτους είτε και μεγαλύτερη και να φθάσει τα δύο έτη.

**Σχεδιάγραμμα 2.1: Διάγραμμα ροής για την Πιστοποίηση Βιολογικών Προϊόντων
(Ίδια Επεξεργασία)**

5.2 Ειδικός Κανονισμός Φυτικής & Ζωικής Παραγωγής

Κάθε επιχειρηματίας που εντάσσεται στο σύστημα Ελέγχου και Πιστοποίησης προϊόντων βιολογικής γεωργίας οφείλει να συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις των Κανονισμών (ΕΚ) 834/2007 και 889/2008 και επιπροσθέτως θα πρέπει να τηρεί τα εξής, είτε η αφορά φυτική παραγωγή είτε ζωική:

- ημερολόγιο εργασιών σύμφωνα με το πρόγραμμα καλλιεργειών κατά αγροτεμάχιο, εκτροφής ανά κατηγορία ζώων, παρασκευής
- βιβλίο αγοράς εισροών
- βιβλίο παραγωγής και πώλησης προϊόντων ανά αγροτεμάχιο, ανά εκτροφή, ανά παρασκευή
- αρχείο με τα παράπονα από τρίτους καθώς και με τις διορθωτικές ενέργειες που εφαρμόστηκαν εξαιτίας αυτών

Συγκεκριμένα στη μονάδα παραγωγής φυτικών προϊόντων πρέπει να τηρούνται τα εξής:

Για τη χρήση λιπασμάτων: ημερομηνία διασποράς, τύπο και ποσότητα του λιπάσματος, αγροτεμάχια

Για τη χρήση προϊόντων φυτοπροστασίας: ημερομηνία εφαρμογής, τύπο προϊόντος, μέθοδο θεραπείας

Για την αγορά γεωργικών υλικών: ημερομηνία, τύπο και ποσότητα των αγορασθέντων προϊόντων

Για την συγκομιδή: ημερομηνία, τύπος και ποσότητα βιολογικής ή ευρισκόμενης σε φάση μετατροπής καλλιέργεια

Σε ότι αφορά μια μονάδα παραγωγής ζωικών προϊόντων εκτός της μεθόδου ταυτοποίησης των ζώων πρέπει να τηρούνται και τα εξής:

Για τα ζώα που εισάγονται στην εκμετάλλευση: προέλευση και ημερομηνία άφιξης, περίοδο μετατροπής, σήμα ταυτοποίησης και κτηνιατρικό φάκελο

Για τα ζώα που εξέρχονται από την εκμετάλλευση: ηλικία, αριθμό ζώων, βάρος εάν προορίζονται για σφαγή, σήμα ταυτοποίησης και προορισμό, στοιχεία των ζώων που έχουν απολεσθεί και τις σχετικές αιτίες

Για τις ζωοτροφές: είδος, συμπεριλαμβανομένων των συμπληρωμάτων ζωοτροφών, αναλογίες των διαφόρων συστατικών της ημερήσιας τροφής και περιόδους πρόσβασης σε χώρους ελεύθερης βοσκής, περιόδους εποχικής μετακίνησης, όταν εφαρμόζονται περιορισμοί

Για τη μελισσοκομία: θα πρέπει να καταχωρούνται στο μελισσοκομικό μητρώο ο τύπος της ζωοτροφής, η ημερομηνία χορήγησης, η ποσότητα και οι κυψέλες όπου χρησιμοποιείται η τροφή

Για πρόληψη των ασθενειών και την κτηνιατρική αγωγή και φροντίδα: ταυτοποίηση ζώου, σμήνους ή κυψέλης, ημερομηνία αγωγής, λεπτομερή στοιχεία της διάγνωσης, ποσολογία φαρμάκου, τύπο φαρμακευτικού προϊόντος, αναφορά των δραστικών φαρμακολογικών ουσιών, μέθοδο αγωγής και κτηνιατρική συνταγή για κτηνιατρική φροντίδα με τους λόγους και περιόδους αναμονής που εφαρμόζονται πριν τη διάθεση των ζωικών προϊόντων στην αγορά με επισήμανση ως βιολογικό.

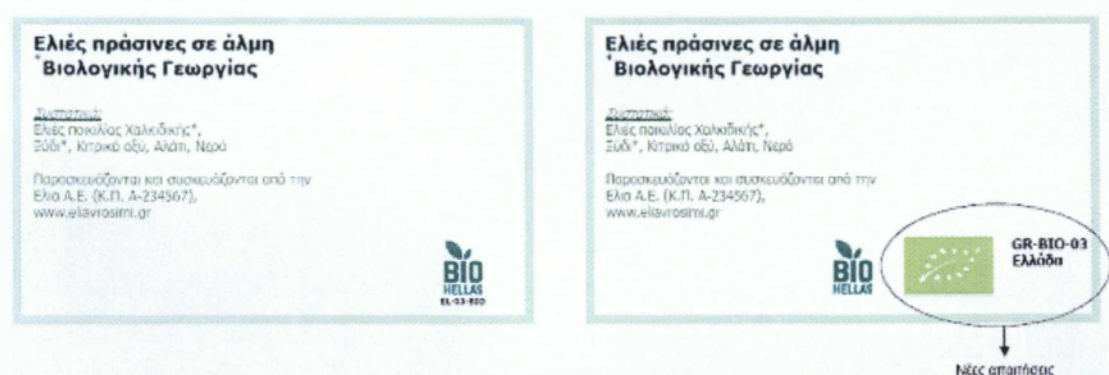
5.3 Αναγνώριση Βιολογικών Προϊόντων

Πολύ σημαντική είναι η αναγνώριση των βιολογικών προϊόντων από τους καταναλωτές. Σε αυτό βοηθάει η μοναδική και ευκρινής σήμανσή τους, έτσι τα βιολογικά προϊόντα μπορούν να αναγνωριστούν από τις ενδείξεις που φέρουν στη ετικέτα και το Πιστοποιητικό Προϊόντος που τα συνοδεύει. Στην ετικέτα του προϊόντος θα πρέπει να φαίνονται απαραίτητα οι παρακάτω ενδείξεις:

- ❖ Η εμπορική ονομασία του προϊόντος και το στάδιο πιστοποίησής του
- ❖ Τα συστατικά του προϊόντος και αν αυτά έχουν παραχθεί με βιολογικές μεθόδους
- ❖ Η επωνυμία, τα στοιχεία επικοινωνίας και ο κωδικός πιστοποίησης της επιχείρησης που παρασκεύασε, τυποποίησε ή διακίνησε το προϊόν

- ❖ Ο Ευρωπαϊκός Κωδικός και το λογότυπο του Οργανισμού που έλεγξε και πιστοποίησε την επιχείρηση, ώστε να είναι δυνατό να επισημαίνει και να διακινεί το προϊόν με αναφορά στο βιολογικό τρόπο.

Από την 1^η Ιουλίου 2012 θα πρέπει υποχρεωτικά οι ετικέτες των βιολογικών προϊόντων να περιλαμβάνουν το νέο λογότυπο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη βιολογική γεωργία, το οποίο χρησιμοποιείται αποκλειστικά σε προϊόντα που περιέχουν τουλάχιστον 95% βιολογικά συστατικά, τον νέο Ευρωπαϊκό Κωδικό κάθε Οργανισμού Ελέγχου και Πιστοποίησης, στο ίδιο οπτικό πεδίο με το νέο λογότυπο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη βιολογική γεωργία αλλά και την προέλευση των συστατικών του προϊόντος, κάτω από το νέο Ευρωπαϊκό Κωδικό του Οργανισμού Ελέγχου.

Πηγή: <http://www.bio-hellas.gr>

Εικόνα 5.1: Ετικέτες βιολογικών προϊόντων έως 1/7/2012 (αριστερά) από 1/7/2012 (δεξιά)

Πέρα από την ετικέτα των προϊόντων θα πρέπει να ελέγχεται και το Πιστοποιητικό Προϊόντος. Στο Πιστοποιητικό Προϊόντος είναι απαραίτητο να αναγράφονται τα εξής στοιχεία:

- Ο Οργανισμός Ελέγχου και Πιστοποίησης.
- Η επωνυμία, η διεύθυνση και ο κωδικός πιστοποίησης της επιχείρησης που διακινεί το προϊόν.
- Η δραστηριότητα της επιχείρησης (π.χ. εμπορία).
- Τα πιστοποιημένα είδη που διακινούνται από την επιχείρηση και το στάδιο πιστοποίησής τους (π.χ. βιολογικό ή μεταβατικό στάδιο).

- Η περίοδος ισχύος του πιστοποιητικού, δίνοντας ιδιαίτερη σημασία στην ημερομηνία λήξης του.

Τέλος κάθε επιχείρηση που παράγει ή διακινεί βιολογικά προϊόντα, είτε αυτά διατίθεται συσκευασμένα είτε όχι, θα πρέπει να διαθέτει Πιστοποιητικό Προϊόντος σε ισχύ, το οποίο να περιλαμβάνει όλα τα είδη βιολογικής γεωργίας που χειρίζεται.

BIO HELLAS
 ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΟ ΕΛΕΓΧΟΥ
 ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ Α.Ε.

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ
 Κωδικός Πιστοποιητικού: **A-123456/E1**

Το Σύστημα Ελέγχου Βιολογικών Προϊόντων ΒΙΟ Ελλάς, επικεφαλής φορέας Πιστοποίησης προϊόντων βιολογικής γεωργίας με την Αδείχση υπ' αριθμ. 313643 (αρ.Φ.Δ.Χ. 1739/8(21-08-09)), πιστοποιεί στη η Εγκρίση:

Επωνυμία: ΔΕΚΡΟΤΗΜΑΤΑ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ Α.Ε.
Διεύθυνση: Αρέθουσα Σκοριός, Ν. Σόμου
Κωδικός: Α-123456

Συμμορφούνται με τις διατάξεις των Κανονισμών Ε.Κ. 834/2007 και 829/2008 και τις τροποποιήσεις τους όπως ισχύουν κάθε φορά, για την Παρασκευή και Έμπορο:

ΕΙΔΟΣ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ	ΕΙΔΟΣ ΓΥΝΗΓΕΥΣΙΑΣ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (kg/ml)	ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	ΒΑΘΜΥΡΙΑ/ ΣΤΑΘΟΣ
ΕΡΩΣΙΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ				
-Γάλα Αρ. Λάδος, 2%	Φάλη	4000	-	0.1
-Γάλα Αρ. Πράσινο	Κίτσος/Δοξάο	10000	-	0.1
-Πορτοκάλια	Κίτσος	1500	-	0.1
-Φίτες	Σκοριός	3000	-	0.1
ΕΡΩΣΙΝΙΑ ΚΥΤΑΛΙΟΥ				
-Σάλτσα σάλτσας σάλτσας	Δίκος, Ημαθίας	1000	-	0.1
-Ρυζό Σαλάμι	Δίκος, Ημαθίας	500	-	0.1
ΑΛΙΩΝ ΕΡΩΣΙΝΙΑ				
-Ελαιόλαδο Ελαιόλαδο Ελαιόλαδο	Φάλη	4000	2009-2010	0.1
-Παστέλι (Σολωμός Ιωαννίνων)	Δίκος	2000	2010	0.1
-Φασόλια (Γραμμάρι)	Κοιλά	500	2010	0.1

Ημερομηνία Έκδοσης: 02/07/2010
 Ημερομηνία Λήξης: 01/07/2011

Ο Υπεύθυνος Πιστοποίησης
 Τμ. Πιστοποίησης, Τυποποίησης & Διαβάσεως
 Μαρία Καραγιάννη

Ε 236/4 ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΚΕΡΕΦΗΣ ΠΟΣΟΤΗΤΑΣ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΒΙΟ ΕΛΛΑΣ Σελίδα 1 από 2

Πηγή: <http://www.bio-hellas.gr>

Εικόνα 5.2 Πιστοποιητικό Προϊόντων ΒΙΟΕΛΛΑΣ με σημειωμένες τις ελάχιστες ενδείξεις

PRODUCT CERTIFICATE

Αριθμ. Απόφασης: 20257-3/11
Decision Number:

Ο Οργανισμός Ελέγχου και Πιστοποίησης Βιολογικών Προϊόντων ΑΗΩΔ, εγκατεστημένος, από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με την υπ' αριθμ. απόφαση 3056/12 (Φ.Ε.Κ 1082), πιστοποιεί την Επιχείρηση
DIO Inspection and Certification Organization of Organic Products, accredited by the Ministry of Rural Development and Food according to 3056/12 (Gov. Journal 1082/12-3-2009), certifies the Operation:

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑ/NAME: ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ Α.Ε.
SINERGATIKI S.A.
ΑΔΕΥΘΥΝΣΗ/ADDRESS: Βαροπέτρο Κιθωνιάς, Ν. Χανίων, Τ.Κ. 731 00
Varopectro Kithonia, Chania, 73 100 GR
ΚΩΔΙΚΟΣ/CODE: 23511020017
GR-BIO-01

ΚΥΡΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ/
MAIN ACTIVITY: Μεταποιητής/Processor
ΗΜ/ΝΙΑ ΕΝΑΡΞΗΣ /
REGISTRATION DATE: 15/3/2002
ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΠΙΣΤΩΣΗΣ
CERTIFICATION STANDARD: Κανονισμός (ΕΚ) 834/2007 και οι τροποποιήσεις αυτού
Ευρωπαϊκή ρυθμίση (Ε.Ε.) 834/2007 and all of its modifications thereof:
ΓΙΑ ΤΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ/FOR THE PRODUCTS

ΠΡΟΪΟΝ/ PRODUCT	ΠΟΣΟΤΗΤΑ/ QUANTITY	ΕΤΗΣΙΟ ΠΙΣΤΩΣΗ STATUS	ΕΤΗΣΙΟ ΠΡΟΪΟΝΤΟ YEAR
10.39 ΑΒΟΚΑΝΤΟ / AVOCADO (<i>Persea americana</i>) (ζάρτινο κιβώτιο / paper box)	170.000	kg	BII '11 - '12
Σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) 834/2007 και τις τροποποιήσεις αυτού			
10.39 ΠΟΡΤΟΚΑΛΙΑ / ORANGES (<i>Citrus sinensis</i>) (ζάρτινο κιβώτιο / paper box)	250.000	kg	BII '11 - '12
10.39 ΓΚΡΕΠΗΦΡΟΥΤ / GRAPE FRUIT (<i>Citrus paradisi</i>) (ζάρτινο κιβώτιο / paper box)	70.000	kg	BII '11 - '12
10.39 ΜΑΝΤΑΡΙΝΙΑ / TANGERINES (<i>Citrus reticulata</i>) (ζάρτινο κιβώτιο / paper box)	15.000	kg	BII '11 - '12

Όπου: where, BII: Προϊόν Βιολογικής Έκδοσης/ Product of Organic Farming in Conversion, YAB: Προϊόν Υπό Μετατροπή Στη Βιολογική Έκδοξη/ Product of Organic Farming in Conversion

Ημερομηνία Ελέγχου/Inspection Date: 06/04/2011

Ημερομηνία Έναρξης Ισχύος/Valid Since: 25/10/2011

Ημερομηνία Λήξης Ισχύος/Valid until: 30/04/2012

Υπεύθυνος για την έκδοση/In charge of issuing:

Κωνσταντίνος Δημητριάδης

Ημερομηνία Έκδοσης/Date of Issue: 07/11/2011

(Signature)

ΘΕΑΝΟ ΜΗΛΙΑΚΑ/THEANO BAKA
Τμήμα Πιστοποίησης Παρασκευαστικής Δραστηριότητας
Processing Certification Department

Το παρόν έχει εκδοθεί βάσει του άρθρου 29, παρ. 1 του Καν. (Ε.Κ.) 834/2007 και του άρθρου 68 του Καν. (Ε.Κ.) 829/2008. Οι δραστηριότητες του επιχειρηματία αποτελούν αντικείμενο ελέγχου και πληρούν τις απαιτήσεις των εν λόγω κανονισμών. Έκδόθηκε με βάση τα στοιχεία του τελευταίου ελέγχου και χρησιμοποιείται με αυστηρά ελεγχόμενη ευθύνη του Επιχειρηματία σύμφωνα με τους ειδικούς όρους χρήσης αυτού.

This Certificate was issued according to European Regulation (EC) 834/2007, Article 29, para. 1, and European Regulation (EC) 829/2008, Article 68. The operator's activities were inspected and they satisfy the requirements of the Regulations mentioned above. It was issued according to information collected during the latest inspection. To be used strictly on responsibility of the Operator in accordance with the prescribed terms and conditions.

Ισχύει μόνο το πρωτότυπο/Only the original is valid

Το παρόν αποτελεί ιδιοκτησία του Οργανισμού ΑΗΩΔ, στον οποίο και πρέπει να επιστραφεί σε περίπτωση ανάκλησής του.
This Certificate remains property of DIO Organization, and must be returned on request.

Document Code: 0110-01-10-001-2009

Πηγή: <http://www.dionet.gr>

Εικόνα 5.3 Πιστοποιητικό Προϊόντων ΔΗΩ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
 ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΦΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
 "ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΛΥΨΗ"

ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ

Πρωτ. 1/7848

Στο Ηρώδειο, 1 Μαρτίου 13 Άρτας, του νομού Αρταίου, ο Οργανισμός Έλεγχου και Πιστοποίησης με επωνυμία **IRIS (I.R. 810-06)**, εγκεκριμένος με την υπ' αριθμ. 351055/4-4 12.2008 (Φ.Κ. 2552/Β/27.07.06) Γνωμάτη Αποφασί να πιστοποιήσει Βολαγέα Πράσινα, μετά από ελέγχους η οποία συμμορφώθηκε στις εγκαταστάσεις της κτηνοτροφίας με την επωνυμία **ΜΑΡΙΑ ΕΜΜ. ΜΑΛΛΙΩΤΑΚΗ**, η οποία εδρεύει στα Δ/Δ Καλαμώσια, του Δήμου Ιεράπετρας, στα νομ. 408600 και είναι καταχωρημένη στο μητρώο του ΙΚΑΥΣ με τον κωδικό αριθμό 842-8817-15-11

Βεβαιώνει:

ότι το τυποποιητήριο ελαιολάδου
ΜΑΡΙΑ ΕΜΜ. ΜΑΛΛΙΩΤΑΚΗ

συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις των Καν. (ΕΕ) 854/2007 και 853/2008 του Συμβουλίου και τις τροποποιήσεις όσον αφορά τους ελέγχους ποιότητας και τις απαιτήσεις για την παραγωγή γεωργικών προϊόντων κα- των σχετικά με ενδεδειγμένα στα τυποποιημένα προϊόντα και στα είδη άμεσης κατανάλωσης

για την

τυποποίηση, διατήρηση και ετικετωση ελαιολάδου

Το παρόν δεν αποτελεί πιστοποιητικό αρμόνιας,

Βεβαιώνει την 20/4/2011, και ισχύει από 20/4/2011 έως την 19/4/2012

Ο Οργανισμός Έλεγχου και Πιστοποίησης IRIS και ενδεδειγμένα σε αυτόν όργανα, εφόσον ζητηθεί

Εικόνα 5.4 Βεβαίωση Συμμόρφωσης Iris

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ ΤΗΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Η πιστοποίηση βιολογικών προϊόντων φυτικής και ζωικής προέλευσης διενεργείται από τους φορείς πιστοποίησης με βάση συγκεκριμένα, κατά περίπτωση, πρότυπα ή κανονισμούς (π.χ. Κανονισμοί (ΕΚ) 834/2007 & 889/2008 για την παραγωγή βιολογικών προϊόντων). Για να επιτραπεί σε ένα φορέα ο έλεγχος και η πιστοποίηση θα πρέπει ο ίδιος ο φορέας να διαπιστευτεί. Αρχικά, θα πρέπει να ξεκαθαρίσουμε τη διαφορά μεταξύ δύο εννοιών, της πιστοποίησης και της διαπίστευσης, που συχνά συγχέονται.

Πιστοποίηση είναι η διεργασία κατά την οποία επιβεβαιώνεται ότι ένα προϊόν έχει παραχθεί σύμφωνα με ένα πρότυπο και ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις του ή ένα σύστημα διαχείρισης πληροί τις απαιτήσεις ενός προτύπου. Η διαδικασία της επιβεβαίωσης διενεργείται με επιθεωρήσεις που πραγματοποιούνται από ανεξάρτητο οργανισμό επιθεώρησης. Η πιστοποίηση της συμμόρφωσης ενός προϊόντος σύμφωνα με τις απαιτήσεις συγκεκριμένων προτύπων είναι δυνατό να είναι προϋπόθεση για την κυκλοφορία του στην αγορά, όπως στην περίπτωση των βιολογικών προϊόντων, ή προαιρετική με πρωτοβουλία του κατασκευαστή ώστε να καταδειχθεί η συμμόρφωση του προϊόντος με μη υποχρεωτικής εφαρμογής πρότυπα.

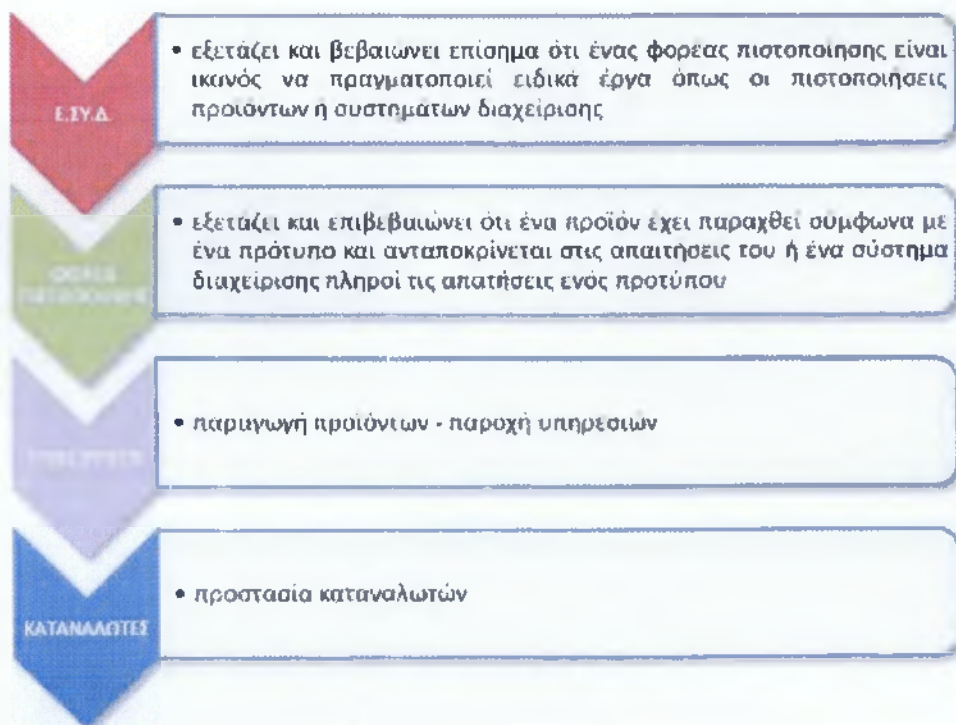
Διαπίστευση είναι η διαδικασία με την οποία ένας αρμόδιος φορέας παρέχει επίσημη αναγνώριση ότι ένας οργανισμός ή πρόσωπο είναι ικανός να πραγματοποιεί ειδικά έργα όπως π.χ. αναλύσεις ή πιστοποιήσεις. Πρόκειται δηλαδή για τη διαδικασία μέσω της οποίας οι φορείς πιστοποίησης αποκτούν το δικαίωμα χορήγησης «επίσημων» και αξιόπιστων πιστοποιητικών συμμόρφωσης.

Στην Ελλάδα, αρμόδιος φορέας για τη διαπίστευση είναι το Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης Α.Ε., με τον διακριτικό τίτλο Ε.ΣΥ.Δ., που υπάγεται στο Υπουργείο Ανάπτυξης. Το Ε.ΣΥ.Δ. εξετάζει και βεβαιώνει επίσημα, με τη χορήγηση Πιστοποιητικού Διαπίστευσης, ότι ένας φορέας έχει την ικανότητα να προσφέρει

συγκεκριμένες υπηρεσίες οι οποίες προσδιορίζονται στο Επίσημο Πεδίο Εφαρμογής της Διαπίστευσης το οποίο συνοδεύει το Πιστοποιητικό Διαπίστευσης.

Η διάρκεια του πιστοποιητικού διαπίστευσης είναι τετραετής και για τη διατήρηση της διαπίστευσης διενεργείται ετήσια επιτήρηση του διαπιστευμένου φορέα. Επιπλέον, κάθε τέσσερα χρόνια λαμβάνει χώρα συνολική επαναξιολόγηση του φορέα.

Οι Φορείς Πιστοποίησης και Ελέγχου προκειμένου να διαπιστευτούν οφείλουν να συμμορφώνονται και να καθορίζουν τη λειτουργία τους σύμφωνα με συγκεκριμένα, κατά περίπτωση, πρότυπα ανάλογα με την εργασία που θα πραγματοποιούν.

Εικόνα 6.1: Απεικόνιση συστήματος ελέγχου στην Ελλάδα.

Το EN 45011:1998 είναι το αναγνωρισμένο Ευρωπαϊκό Πρότυπο για την πιστοποίηση προϊόντων, ισοδύναμο με το ISO/IEC 65:1996, το οποίο καθορίζει τις γενικές απαιτήσεις/τα κριτήρια που πρέπει να ικανοποιεί ένας φορέας πιστοποίησης που επιθυμεί να πιστοποιεί προϊόντα, συμπεριλαμβανομένων φυσικά και των

βιολογικών προϊόντων. Το πρότυπο υιοθετήθηκε το 1989 και ουσιαστικά θέτει πέντε βασικούς άξονες με απώτερο στόχο να προωθηθεί και να ενδυναμωθεί η εμπιστοσύνη στον τρόπο με τον οποίο πραγματοποιείται η πιστοποίηση των προϊόντων από τους φορείς. Οι βασικοί αυτοί άξονες αφορούν στην:

- **Αμεροληψία** και αντικειμενικότητα τόσο σε επίπεδο οργανωτικής δομής όσο και σε επίπεδο διεργασιών που εκτελούνται από τον φορέα, συμπεριλαμβανομένης και της απόφασης για πιστοποίηση. Στον άξονα αυτό στηρίζεται μία από τις βασικές απαιτήσεις του προτύπου EN 45011, που απαγορεύει στους φορείς πιστοποίησης να προμηθεύουν ή να σχεδιάζουν προϊόντα του τύπου που ή άλλα προϊόντα ή υπηρεσίες που θα μπορούσαν να θέσουν σε κίνδυνο την εμπιστευτικότητα ή την αντικειμενικότητα τους (π.χ. παρασκευή ή εμπορία λιπασμάτων ή φυτοπροστατευτικών) και να παρέχουν συμβουλές σχετικές με την πιστοποίηση. Στο πλαίσιο της διασφάλισης της αμεροληψίας και της αντικειμενικότητας, το πρότυπο ορίζει τη δημιουργία ενός ανεξάρτητου οργάνου που σκοπό έχει την εποπτεία της λειτουργίας του φορέα πιστοποίησης.
- **Εμπιστευτικότητα** των πληροφοριών που έρχονται σε γνώση του εκάστοτε φορέα πιστοποίησης, κατά την πορεία των δραστηριοτήτων ελέγχου και πιστοποίησης, και που αφορούν σε πελάτες του ή στα προϊόντα αυτών. Η διαχείριση αυτών των πληροφοριών και η πρόσβαση σε αυτές πρέπει να είναι ελεγχόμενη από τον φορέα ώστε να διασφαλίζεται ότι καμία πληροφορία δε θα αποκαλύπτεται σε τρίτους, χωρίς τη γραπτή συγκατάθεση του πελάτη. Ακόμα και στην περίπτωση που ο νόμος απαιτεί την αποκάλυψη των πληροφοριών ο πελάτης θα πρέπει να ενημερώνεται από τον φορέα.
- **Τεχνική επάρκεια** του απασχολούμενου, από τον φορέα, προσωπικού που εμπλέκεται στις διαδικασίες ελέγχου και πιστοποίησης.
- **Καθιέρωση και διατήρηση τεκμηριωμένου συστήματος ποιότητας** από τον φορέα πιστοποίησης που εκτός από τις τεχνικές απαιτήσεις ικανοποιεί και μια σειρά διοικητικών απαιτήσεων με σκοπό την καλύτερη εσωτερική λειτουργία του φορέα και την παροχή ισοδύναμων ποιοτικών υπηρεσιών προς

τους πελάτες του. Για το λόγο αυτό ο φορέας θα πρέπει να επιβεβαιώνει συνεχώς την καταλληλότητα και την αποτελεσματικότητα του συστήματος αυτού.

- **Συνολική ευθύνη του φορέα πιστοποίησης για τη χορήγηση, διατήρηση, επέκταση, αναστολή ή ανάκληση της πιστοποίησης** ακόμα και στην περίπτωση που αναθέτει σε τρίτους τη διενέργεια δοκιμών ή ελέγχων. Επιπλέον, ο φορέας πιστοποίησης θα πρέπει να προδιαγράφει τους όρους και να έχει διαδικασίες για τη χορήγηση, διατήρηση, επέκταση, αναστολή ή ανάκληση της πιστοποίησης.

Οι φορείς πιστοποίησης βιολογικών προϊόντων που διαπιστεύονται σύμφωνα με το πρότυπο EN 45011 οφείλουν να καλύπτουν τις παραπάνω απαιτήσεις και αυτό έχει σαν αποτέλεσμα μία σειρά θετικών απορροιών:

Πρώτον, αποδεικνύεται μία ισοδύναμη επάρκεια μεταξύ των φορέων και παράλληλα επιτυγχάνεται τυποποίηση της παρεχόμενης υπηρεσίας για το σύνολο των πελατών.

Δεύτερον, μέσα από τη διαδικασία διαπίστευσης και εσωτερικής αξιολόγησης των φορέων, αυξάνονται οι πιθανότητες εντοπισμού προβλημάτων και ευκαιριών βελτίωσης του συστήματος ελέγχου των βιολογικών προϊόντων και της αποτελεσματικότητας της παρεχόμενης υπηρεσίας.

Τρίτον, επικυρώνεται η ανεξαρτησία, η ακεραιότητα και η τεχνική ικανότητα των φορέων πιστοποίησης βιολογικών προϊόντων, μέσω ενός αρμόδιου φορέα που εφαρμόζει τις κατάλληλες διαδικασίες για την αξιολόγηση των συγκεκριμένων χαρακτηριστικών.

Τέταρτον, επιτυγχάνεται αποδοτικότερη κάλυψη των επιχειρήσεων που εντάσσονται στο σύστημα ελέγχου και ενισχύεται η αξιοπιστία των φορέων ως προς την παροχή της υπηρεσίας.

Τέλος, ισχυροποιείται η εμπιστοσύνη των επιχειρήσεων και των καταναλωτών σχετικά με τα πιστοποιητικά των βιολογικών προϊόντων που εκδίδονται από τους φορείς πιστοποίησης.

Γνωρίζοντας την διαδικασία διαπίστευσης ενός φορέα πιστοποίησης αντιλαμβανόμαστε ότι φορέας αυτός είναι μια καλά οργανωμένη επιστημονική επιχείρηση. Η ευθύνη για τα προϊόντα τα οποία φέρουν πιστοποίηση βαρύνει τον ίδιο τον φορέα και μόνο. Έτσι για να είναι ένας φορέας αξιόπιστος και να επιλέγεται από πολλούς παραγωγούς θα πρέπει να τηρεί τα πρότυπα πιστοποίησης να είναι άμεσος στον έλεγχο και στις κατευθυντήριες οδηγίες στους παραγωγούς. Η πρόσληψη εξειδικευμένου προσωπικού και η δυνατότητα εργαστηριακών αναλύσεων έχουν για τον φορέα υψηλό κόστος.

Το κόστος για την πιστοποίηση ενός βιολογικού προϊόντος καλύπτεται από τον παραγωγό. Ανάμεσα στον φορέα και τον παραγωγό υπογράφεται συμφωνητικό με τις υπηρεσίες που θα παρέχει ο φορέας και το αντίστοιχο κόστος που βαρύνει τον παραγωγό. Ο παραγωγός πληρώνει στον φορέα πιστοποίησης σε ετήσια βάση το συμφωνημένο ποσό που αναλογεί της καλλιέργεια. Το Ετήσιο Κόστος καλύπτει για κάθε έτος το χρονικό διάστημα με αφετηρία την ημερομηνία Έναρξης Ισχύος του Ιδιωτικού Συμφωνητικού Συνεργασίας μέχρι την αντίστοιχη ημερομηνία του επομένου έτους. Έτσι με το Ετήσιο Κόστος καλύπτονται:

- οι ετήσιοι έλεγχοι
- η αμοιβή και τα έξοδα του ελεγκτή του Οργανισμού
- η συμπλήρωση των απαραίτητων Εκθέσεων και της άλλης σχετικής τεκμηρίωσης για την επιχείρηση
- η διαδικασία απόφασης για την Πιστοποίηση,
- η πραγματοποίηση των εργαστηριακών αναλύσεων που αποφασίζονται από τον Οργανισμό
- η χορήγηση των εγγράφων πιστοποίησης όπως η Βεβαίωση Συμμόρφωσης, και το Πιστοποιητικό Προϊόντος

6.1 Ετήσιο Κόστος Πιστοποίησης για Φυτική Παραγωγή

Το Ετήσιο Κόστος για την πιστοποίησης απαρτίζεται από:

- την Ετήσια Βασική Χρέωση των 200 €, ανεξαρτήτως στρεμμάτων / ανά νομό διαφορετικής διοικητικής περιφέρειας.
- την επιβάρυνση για κάθε ξεχωριστό αγροτεμάχιο: για τα πρώτα 20 με 2 €/αγροτεμάχιο, για τα επόμενα 21 έως 50 με 1 €/αγροτεμάχιο, για τα επόμενα 51 έως 100 με 0,5 €/αγροτεμάχιο, για περισσότερα από 101 με 0,1 €/αγροτεμάχιο.
- την Ετήσια Χρέωση ανά Στρέμμα, βάσει των στρεμμάτων και των ειδών των καλλιεργούμενων εκτάσεων κάθε εκμετάλλευσης, όπως φαίνεται στον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 6.1: Ενδεικτικός Τιμοκατάλογος Φυτικής Παραγωγής 2011-2012

	ΣΤΡΕΜΜΑΤΑ				
	0-20	21-50	51-100	101-200	>200
Καλλιέργειες					
Δενδρώδεις (ελιά, ακρόδρυα)	4,8€	4,4€	4€	2€	1€
Αμπέλι Οινοποίησης, λοιπά οπωροφόρα	6€	5,3€	4,2€	3€	1,5€
Αμπέλι επιτραπέζιο, σταφίδα, εσπεριδοειδή, μηλοειδή, πυρηνόκαρπα	6,7€	5,5€	5€	4€	2€
Μπανάνες, Μικρές Οπώρες	9€	8€	6€	5€	2,5€
Αροτραίες	3,3€	3€	2,8€	2€	1€
Αγρανάπαυση, Τεχνητοί Λειμώνες, Αυτοφυή	1,6€	1,4€	1,1€	1€	0,01€
Καλλιέργειες	1-15	16 - 30	31 - 50	50-100	>100
Κηπευτικά Υπαίθρου	20€	17€	14€	12€	6€
Κηπευτικά Θερμοκηπίου	100€	88€	70€	60€	30€
Φυτόρια	140€	120€	100€	80€	40€

Πηγή: http://www.dionet.gr/timok/2011_12/f.pdf

6.2 Ετήσιο Κόστος Πιστοποίησης για Ζωική Παραγωγή

Το Ετήσιο Κόστος πιστοποίησης για την ζωική παραγωγής απαρτίζεται από:

- την ετήσια Βασική Χρέωση των 200€, ανεξαρτήτως μεγέθους εκμετάλλευσης / ανά νομό ίδιας διοικητικής περιφέρειας.
- την Ετήσια Χρέωση ανά είδος ζώου και μέγεθος της κτηνοτροφικής ή μελισσοκομικής μονάδας, βάσει του κατωτέρω πίνακα:

Πίνακας 6.2: Ενδεικτικός Τιμοκατάλογος Ζωικής Παραγωγής 2011-2012

ΕΙΔΟΣ ΚΑΙ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΖΩΟΥ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΖΩΩΝ			
	0-100	101-200	201-400	>401
Αιγοπροβάτα				
Προβατίνες, Αίγες Άνω Του Έτους	2,85	2,37	2,03	1,19
Βοοειδή	1-15	16 - 30	31-60	>61
Αγελάδες	10,66	7,46	5,32	3,2
Μόσχου	6,4	4,5	3,9	1,9
Χοιροτροφία	1-30	31-50	51-100	>100
Χοιρομητρες	32	21,3	5,32	3,2
Πουλερικά				
Κοτόπουλα Κρεοπαραγωγής	0-2000	2001-4000	4001-8500	> 8500
	0,35	0,14	0,06	0,03
Πουλάδες Αυγοπαραγωγής	0-1000	1000-2000	2000-4200	>4200
	0,7	0,27	0,15	0,04
Υπόλοιπα Πουλερικά	0-500	500-1000	1000-2000	>2000
	1,5	0,5	0,31	0,1
Μελισσοκομία	1- 100 κυψέλες		> 100 κυψέλες	
	2,13/Κυψέλη		1,6 /Κυψέλη	

Πηγή: http://www.dionet.gr/timok/2011_12/f.pdf

6.3 Τιμές Βιολογικών Προϊόντων

Οι παράγοντες που επηρεάζουν τον καθορισμό των τιμών των βιολογικών προϊόντων φυτικής και ζωικής παραγωγής είναι οι ακόλουθοι¹:

Η προσφορά και η ζήτηση, κατά την οποία όταν υπάρχει επάρκεια στην αγορά οι τιμές είναι σχετικά χαμηλές, ενώ όταν δεν υπάρχουν πολλά προϊόντα στην αγορά

- Ο ανταγωνισμός και η σχέση με τα συμβατικά προϊόντα. Συγκεκριμένα, ο κάθε βιοκαλλιεργητής θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη του την τιμή που έχουν τα ομοειδή συμβατικά νοπά προϊόντα τη δεδομένη χρονική στιγμή και να φροντίζει ώστε η διαφορά στην τιμή να μην είναι πολύ μεγάλη. Τόσο από έρευνες που έχουν πραγματοποιηθεί, όσο και από την εμπειρία πολλών βιοκαλλιεργητών που διακινούν βιολογικά προϊόντα για αρκετά χρόνια, προκύπτει το συμπέρασμα ότι οι καταναλωτές είναι διατεθειμένοι να πληρώσουν για τα βιολογικά προϊόντα μία τιμή κατά είκοσι έως τριάντα (20-30%) αυξημένη σε σχέση με τα συμβατικά προϊόντα.
- Το κόστος ελέγχου και πιστοποίησης, το οποίο είναι πάγιο και εξαρτάται από την έκταση και τα καλλιεργούμενα είδη και είναι αρκετά υψηλό.
- Τα έξοδα προώθησης και μάρκετινγκ των βιολογικών προϊόντων, τα οποία τις περισσότερες φορές απαιτούνται για την επίτευξη των πωλήσεων. ο παραγωγός θα πρέπει να υπολογίσει ακόμη τα έξοδα που αφορούν την έκδοση ετικετών, ενημερωτικών φυλλαδίων κλπ.
- Το κόστος παραγωγής, το οποίο στην περίπτωση των βιολογικών προϊόντων ενδέχεται να είναι υψηλότερο σε σχέση με αυτό των αντίστοιχων συμβατικών προϊόντων για διάφορους λόγους

Όπως προκύπτει από τα παραπάνω το κόστος ελέγχου και πιστοποίησης, το οποίο είναι πάγιο, είναι αρκετά υψηλό για τον παραγωγό αλλά απαραίτητο ώστε να προφυλαχθεί τόσο ο ίδιος όσο και οι καταναλωτές από προϊόντα που δηλώνονται

¹ http://www.euraneek.com/alter-agro/pdf/unit2_gr.pdf

«μαϊμού» βιολογικά. Έτσι η τιμή των βιολογικών προϊόντων διαμορφώνεται έως και 30% μεγαλύτερη από τη τιμή των προϊόντων συμβατικών προϊόντων.

Εξετάζοντας τα παραπάνω προκύπτει ότι κοινός παρονομαστής είναι η ενίσχυση της αξιοπιστίας του συστήματος ελέγχου των βιολογικών προϊόντων στη συνείδηση των επιχειρήσεων και των καταναλωτών, η εδραίωση και η ενδυνάμωση της εμπιστοσύνης σχετικά με την αποτελεσματική και αντικειμενική εφαρμογή των κανόνων βιολογικής παραγωγής. Συμπερασματικά, λοιπόν, η διαπίστευση των φορέων πιστοποίησης βιολογικών προϊόντων με το πρότυπο EN 45011 «κλείνει» τον κύκλο εμπιστοσύνης μεταξύ αρμόδιων αρχών, φορέων πιστοποίησης, επιχειρήσεων και καταναλωτών ως προς τα προϊόντα που φέρουν την ένδειξη «βιολογικό».

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ολοκληρώνοντας την παρούσα εργασία οδηγούμαστε στα εξής συμπεράσματα. Η παραγωγή βιολογικών προϊόντων πενταπλασιάστηκε την επταετία 1993-2000. Τα στοιχεία δείχνουν ότι οι καταναλωτές προτιμούν πιο ασφαλή προϊόντα. Όσο αφορά τα ασφαλή προϊόντα οι καταναλωτές επιζητούν την ελαχιστοποίηση της έκθεσής τους στα υπολείμματα φυτοφαρμάκων. Ωστόσο, πρέπει να επισημανθεί ότι κανένα από τα προϊόντα που διατίθεται στην αγορά δεν είναι πλήρως ελεύθερο από υπολείμματα φυτοφαρμάκων. Ακόμη και τα βιολογικά προϊόντα περιέχουν υπολείμματα συνθετικών φυτοφαρμάκων λόγω μεταφοράς από γειτονικές συμβατικές καλλιέργειες αλλά και μέσω του αέρα και του νερού τα οποία όμως είναι ακίνδυνα για μολύνσεις.

Η Βιολογική Γεωργία και Κτηνοτροφία είναι η περισσότερο συμβατή με το περιβάλλον μορφή γεωργίας και εκτροφής ζώων και δεν σημαίνει μόνο απαγόρευση στην χρησιμοποίηση συνθετικών αγροχημικών και αλλοπαθητικών ζωοφαρμάκων αλλά μια ολιστική φιλοσοφική προσέγγιση με πολλούς στόχους που έχουν να κάνουν με την παραγωγή γεωργικών προϊόντων ποιότητας χωρίς χημικά κατάλοιπα, την ανάπτυξη μεθόδων παραγωγής φιλικών προς το περιβάλλον και την εφαρμογή καλλιεργητικών πρακτικών και μεθόδων εκτροφής που αποκαθιστούν και διατηρούν την γονιμότητα του εδάφους.

Για να αποφευχθούν οι συσχετίσεις των βιολογικών προϊόντων με τα συμβατικά έχει καθοριστεί ένα σύστημα έλεγχου και πιστοποίησης των βιολογικών προϊόντων φυτικής και ζωικής παραγωγής. Με αυτόν τον τρόπο τα βιολογικά προϊόντα ελέγχονται και φέρουν ειδικό σήμα. Έτσι προστατεύονται οι καταναλωτές καθώς είναι πλέον σίγουροι ότι αγοράζουν βιολογικά προϊόντα αλλά προστατεύονται και οι παραγωγοί από τον αθέμιτο ανταγωνισμό.

Οι αυξητικές τάσεις για την εφαρμογή του βιολογικού τρόπου παραγωγής στη γεωργία, η επέκτασή τους και στη βιολογική κτηνοτροφία σε συνδυασμό με τις

μεγαλύτερες απαιτήσεις για πιστοποίηση, δημιούργησε την ανάγκη σχεδιασμού ενός νέου θεσμικού πλαισίου. Η παραγωγή γεωργικών προϊόντων και τροφίμων με βιολογικό τρόπο ρυθμίζεται στην Ε.Ε. με τους Κανονισμούς ΚΑΝ(ΕΚ)834/2007 και ΚΑΝ(ΕΚ)889/2008 που συμπληρώθηκαν με τον ΚΑΝ(ΕΚ)1235/2008 συμπεριλαμβάνοντας τους κανόνες εισαγωγής προϊόντων βιολογικής γεωργίας από τρίτες χώρες. Στην Ελλάδα με την ΚΥΑ 245090/2006 ΦΕΚ 157Β/10.02.2006 προσδιορίζεται η δέσμη των συμπληρωματικών μέτρων για την εφαρμογή του συστήματος ελέγχου παραγωγής προϊόντων βιολογικής γεωργίας.

Το σύστημα ελέγχου και πιστοποίησης εποπτεύεται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και συγκεκριμένα από την Διεύθυνση Βιολογικής Γεωργίας και τον Οργανισμό Πιστοποίησης και Επίβλεψης Γεωργικών Προϊόντων (Ο.Π.Ε.ΓΕ.Π.). στην Ελλάδα υπάρχουν αρκετοί διαπιστευμένοι οργανισμοί οι οποίοι ελέγχου και πιστοποιούν βιολογικά προϊόντα.

Τα στάδια που ακολουθούνται για την πιστοποίηση των βιολογικών προϊόντων φυτικής και ζωικής παραγωγής είναι τα εξής:

1. Αίτηση του παραγωγού για ένταξη στο σύστημα πιστοποίησης
2. Αρχικός έλεγχος
3. Συμμόρφωση της παραγωγικής διαδικασίας ως προς τον κανονισμό
4. Χορήγηση αρχικής πιστοποίησης
5. Επιτήρηση πιστοποίησης
6. Έκδοση πιστοποιητικού συμμόρφωσης
7. Έκδοσης πιστοποιητικού προϊόντος

Από 1-7-2012 στις ετικέτες των βιολογικών προϊόντων θα πρέπει να αναφέρεται η εμπορική ονομασία του προϊόντος και το στάδιο πιστοποίησής του, τα συστατικά του προϊόντος και αν αυτά έχουν παραχθεί με βιολογικές μεθόδους, η επωνυμία, τα στοιχεία επικοινωνίας και ο κωδικός πιστοποίησης της επιχείρησης που παρασκεύασε, τυποποίησε ή διακίνησε το προϊόν, ο Ευρωπαϊκός Κωδικός και το λογότυπο του Οργανισμού που έλεγξε και πιστοποίησε την επιχείρηση. Αυτό είναι απαραίτητο ώστε να δίνονται πλέον όλες οι πληροφορίες στον καταναλωτή που αφορούν το προϊόν που καταναλώνουν. Έτσι αποκτάται μία σχέση εμπιστοσύνης μεταξύ καταναλωτή και προϊόντος.

Τέλος ο έλεγχος και η πιστοποίηση των βιολογικών προϊόντων αποτελεί ένα επιπρόσθετο οικονομικό βάρος για τον παραγωγό με αποτέλεσμα η τιμή των βιολογικών προϊόντων να είναι αυξημένη σε σχέση με τα συμβατικά. Το αποτέλεσμα όμως είναι θετικό τόσο για τον παραγωγό όσο και για τον καταναλωτή καθώς προστατεύονται αμφότεροι. Έτσι η πιστοποίηση των βιολογικών προϊόντων είναι κατά ένα τρόπο απαραίτητη και επιβεβλημένη.

Βιβλιογραφία

- Blake F., (2009), *Ο νέος Ευρωπαϊκός Κανονισμός για τη βιολογική παραγωγή και τα βιολογικά προϊόντα: (ΕΚ) αριθ. 834/2007*, Εκδόσεις IFOAM EU GROUP
- *Γενικός Κανονισμός Πιστοποίησης Προϊόντων Βιολογικής Γεωργίας, Κανονισμός 834/2007*, Αναρτημένο στην http://www.dionet.gr/dio4/gen_kan_2011_17h.pdf
- Γραβάνης Φ., (XX), *Εισαγωγικές Έννοιες στην Βιολογική Γεωργία*, ΤΕΙ Λάρισας, Αναρτημένο στην: <http://www.aegeaskek.gr/eco-agro/pdf/enotita1.pdf>
- Εθνική Στατιστική Υπηρεσία, 2011, <http://www.statistics.gr/portal/page/portal/ESYE>
- *Ειδικός Κανονισμός Φυτικής Παραγωγής*, Αναρτημένος στην: http://www.dionet.gr/eidikoi_k/eidik_kanon_fytitikis_11.pdf
- *Ειδικός Κανονισμός Ζωικής Παραγωγής*, Αναρτημένος στην: http://www.dionet.gr/eidikoi_k/eidik_kanon_zoikis_11.pdf
- ΚΑΝ 834/2007 για τη βιολογική παραγωγή και την επισήμανση των βιολογικών προϊόντων και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2092/91
- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 834/2007 για τη βιολογική παραγωγή και την επισήμανση των βιολογικών προϊόντων.
- Συλλογικό Έργο, (2003), «*Βιολογική Γεωργία*», Εκδόσεις Έμβρυο, Αθήνα

❖ Φωτόπουλος Χ., (2007), «Βιολογική γεωργία – κόστος, αποδοτικότητα, ανάλυση αγοράς και στρατηγικές marketing», Εκδόσεις Σταμούλης, Αθήνα

- <http://www.agrocert.gr/>
- <http://www.bio-geolab.gr/>
- <http://www.bio-hellas.gr>
- http://www.elaiolado.gr/index.php?option=com_content&task=view&id=34&Itemid=45
- <http://www.gmcert.gr>
- <http://www.greencontrol.gr/>
- <http://www.qways.gr>
- www.agrogi.eu
- <http://www.dionet.gr/>
- http://www.euraneek.com/alter-agro/pdf/unit2_gr.pdf